

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΒ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄

Συνεδρίαση 28^{ης} Δεκεμβρίου 2022

Ωρα έναρξης: 3.19 μ.μ.

Αρ. 14

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Χρόνια πολλά και ελπίζω με τον νέο χρόνο να ανατείλουν καλύτερες μέρες για τον τόπο μας!

Κηρύσσω την έναρξη της 14^{ης} συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων. Παρακαλώ τους έντιμους βουλευτές να δηλώσουν την παρουσία τους και παρακαλούνται οι γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΣΤΑ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Επιπλέον, σήμερα είναι η πρώτη συνεδρία της ολομέλειας που η Κύπρος έχει νέο προκαθήμενο στην Εκκλησία μας. Οφείλουμε να τον συγχαρούμε για την ιστορική Εκκλησία της Κύπρου που μετρά από το 45 μ.Χ. μέχρι σήμερα δισχιλιετή ιστορία και επίσης να συγχαρούμε κλήρο και λαό για τις διαδικασίες τις οποίες εφάρμοσαν μέσα σε πνεύμα κατανόησης και, έτσι, σωστής εξέλιξης. Θερμά συγχαρητήρια και καλή δουλειά!

Εν τω μεταξύ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το τεχνικό τμήμα εδώ με ενημέρωσε διά το εξής: Όταν θα ξεκινά η ψηφοφορία, θα μετρά αντίστροφα και θα το βλέπετε στην οθόνη σας, από το σαράντα προς τα κάτω, αντίστροφα. Μέσα σε αυτά τα σαράντα δευτερόλεπτα δικαιούστε να ψηφίσετε. Μόλις ολοκληρωθεί αυτός ο χρόνος, δεν μπορεί να αλλάξει κανένας την ψήφο του. Ως εκ τούτου, επειδή δημιουργούνται κάποια τεχνικά προβλήματα λόγω της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας, θα ξεκινά με σαράντα δευτερόλεπτα ο χρόνος ψηφοφορίας και θα μετρά αντίστροφα. Σε αυτά τα σαράντα δευτερόλεπτα θα ψηφίζουμε ή μπορεί να την αλλάξετε εν τω μεταξύ την ψήφο σας, αλλά, όταν τελειώσει ο χρόνος αυτός, τετέλεσται!

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Τα χρώματα παραμένουν τα ίδια;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν εμίλησα για χρώματα, τα χρώματα... Δαμαί είναι δημοκρατικό το σύστημα, εν έχει χρώματα και καμώματα!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Πρώτο της ημερήσιας διάταξης, που είναι η νομοθετική εργασία. Όλες οι εκθέσεις θεωρούνται αναγνωσθείσες.

Όλα τα θέματα που έχουμε ενώπιόν μας αφορούν αναπομπές του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Η υπ' αριθμόν 1 αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας τιτλοφορείται «Ο περί Βιομηχανικών

Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022».

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για τον αναπεμφθέντα νόμο «Ο περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022»

Παρόντες:

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, πρόεδρος	Χρυσάνθος Σαββίδης
Νίκος Κέττηρος	Λίνος Παπαγιάννης
Πρόδρομος Αλαμπρίτης	Μιχάλης Γιακουμή
Σάβια Ορφανίδου	Μη μέλη της επιτροπής:
Ρίτα Θεοδώρου Σούπερμαν	Πανίκος Λεωνίδου
Αντρέας Καυκαλιάς	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος επανεξέτασε σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 28 Δεκεμβρίου 2022, τον πιο πάνω νόμο, ο οποίος ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 2 Δεκεμβρίου 2022 και ο οποίος αναπέμφθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με επιστολή του, ημερομηνίας 19 Δεκεμβρίου 2022, κατ' επίκληση του άρθρου 51.1 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στη συνεδρία της επιτροπής παρευρέθηκαν ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, συνοδευόμενος από λειτουργούς του ιδίου υπουργείου, καθώς και εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Με τον αναπεμφθέντα νόμο σκοπεύεται η τροποποίηση του περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) Νόμου, ώστε να θεσπιστεί μεταβατική διάταξη δυνάμει της οποίας θα παρέχεται στην αρμόδια αρχή, κατά παρέκκλιση των προνοιών της βασικής νομοθεσίας, η δυνατότητα χορήγησης έως και την 31^η Δεκεμβρίου 2023 Άδειας Βιομηχανικών Εκπομπών (ΑΒΕ), με μέγιστη διάρκεια ισχύος το ένα (1) έτος, σε εγκαταστάσεις οι οποίες, ενώ εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της βασικής νομοθεσίας και ενώ πληρούν τα περιβαλλοντικά κριτήρια, δεν δύνανται να εξασφαλίσουν την εν λόγω άδεια λόγω μη κατοχής έγκυρης και εν ισχύ πολεοδομικής άδειας ή άδειας οικοδομής ή πιστοποιητικού έγκρισης.

Σημειώνεται ότι στο τελευταίο αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου, που είχε κατατεθεί στην επιτροπή τη 12^η Οκτωβρίου 2022 από το αρμόδιο υπουργείο, προβλέποντο τα ακόλουθα:

1. Η επέκταση της μέγιστης διάρκειας της ισχύος της ΑΒΕ από τα πέντε (5) έτη στα οκτώ (8) έτη.
2. Η επέκταση της χρονικής περιόδου εντός της οποίας η αρμόδια αρχή θα μπορούσε κατά παρέκκλιση να εξετάσει τη χορήγηση ή ανανέωση ΑΒΕ μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2024.
3. Ο καθορισμός της μέγιστης διάρκειας ισχύος της κατά παρέκκλιση ΑΒΕ στα πέντε (5) έτη.

Οι λόγοι της αναπομπής του υπό αναφορά νόμου, όπως αυτοί περιλαμβάνονται στην επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας προς την Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 19 Δεκεμβρίου 2022, παρατίθενται αυτούσιοι πιο κάτω:

«Σκοπός του υπό αναπομπή Νόμου, είναι η τροποποίηση του βασικού νόμου, ώστε να προβλεφθεί στο βασικό νόμο, δυνατότητα στην Αρμόδια Αρχή να επιτρέψει τη λειτουργία εγκαταστάσεων που λειτουργούσαν πριν την έναρξη ισχύος του βασικού Νόμου, χωρίς την κατοχή έγκυρης και εν ισχύ πολεοδομικής άδειας και/ή άδειας οικοδομής και/ή πιστοποιητικού έγκρισης (απαίτηση του βασικού νόμου), νοουμένου ότι τηρούνται οι υπόλοιπες περιβαλλοντικές προϋποθέσεις, με τη χορήγηση Άδειας Βιομηχανικών Εκπομπών (εφεξής καλούμενης "ΑΒΕ") σύμφωνα με τον βασικό νόμο.

Εμπίπτουν στον βασικό νόμο 73 εγκαταστάσεις εκ των οποίων 34 εγκαταστάσεις δεν κατέχουν έγκυρη και εν ισχύ Πολεοδομική Άδεια ή Άδεια Οικοδομής. Σε αυτές συμπεριλαμβάνονται οι βασικές παραγωγικές μονάδες της ΑΗΚ, ΧΥΤΑ Πάφου καθώς και άλλες μονάδες διαχείρισης αποβλήτων, ένα σφαγείο, κεραμεία και μεγάλες χοιροτροφικές και πτηνοτροφικές μονάδες.

Ο υπό αναπομπή Νόμος προβλέπει παράταση στο δικαίωμα της Αρμόδιας Αρχής να χορηγεί ή ανανεώνει ΑΒΕ σε εγκαταστάσεις που δεν διαθέτουν έγκυρη και εν ισχύ πολεοδομική άδεια ή/και άδεια οικοδομής ή/και πιστοποιητικό έγκρισης μόνο μέχρι τις 31.12.2023 και μόνο για μια φορά με μέγιστη διάρκεια ισχύος της ΑΒΕ για ένα χρόνο.

Συνεπώς ο υπό αναπομπή Νόμος κρίνεται ότι δεν επιτυγχάνει τον επιδιωκόμενο σκοπό, καθώς είναι πρακτικά αδύνατο να εξασφαλιστούν έγκαιρα οι απαραίτητες άδειες από τους επηρεαζόμενους φορείς με αποτέλεσμα από την 01.01.2024 μεγάλος αριθμός εγκαταστάσεων να λειτουργεί χωρίς ΑΒΕ και να πρέπει να τερματιστεί η λειτουργία τους.

Σε αντίθετη περίπτωση, προκύπτει σοβαρός κίνδυνος επιβολής κυρώσεων σε βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας για παράβαση της σχετικής Οδηγίας. Ο τερματισμός της λειτουργίας εγκαταστάσεων όπως η ΑΗΚ, ο ΧΥΤΑ κ.ά. δεν μπορεί να αποτελεί επιλογή. Ως καταλληλότερη επιλογή κρίνεται η συνέχιση της λειτουργίας τους σύμφωνα με τις περιβαλλοντικές προϋποθέσεις, η οποία θα διασφαλίζεται μέσω ελέγχων από την Αρμόδια Αρχή, μέχρι την εξασφάλιση των απαιτούμενων αδειών εντός μιας εύλογης και ρεαλιστικής προθεσμίας.

Με βάση τα προαναφερθέντα, εισηγούμαι όπως η Βουλή των Αντιπροσώπων επανεξετάσει την απόφασή της, αποδεχόμενη την παρούσα αναπομπή.».

Ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, κατά την εξέταση του αναπεμφθέντος νόμου από την επιτροπή, ανέλυσε περαιτέρω τους λόγους για τους οποίους η αναπομπή κρίθηκε σκόπιμη, στη βάση της πιο πάνω επιστολής του Προέδρου της Δημοκρατίας. Ειδικότερα, ανέφερε ότι πρόθεση της εκτελεστικής εξουσίας δεν είναι η αποδόμηση της ισχύουσας περιβαλλοντικής νομοθεσίας, αλλά η ψήφιση μιας μεταβατικής παρέκκλισης, που θα επιτρέψει την έκδοση ΑΒΕ σε εγκαταστάσεις που παρουσιάζουν πολεοδομικές παρατυπίες, με στόχο την ένταξή τους στο ρυθμιστικό πεδίο της οικείας περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο τις αρμοδιότητες της αρμόδιας αρχής, ώστε να επιτρέψει αφενός την επιβολή όρων επί των εκδιδόμενων ΑΒΕ και αφετέρου τη λήψη μέτρων σε περιπτώσεις παράβασης της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Περαιτέρω, ο υπουργός επισήμανε ότι το προβλεπόμενο στον αναπεμφθέντα νόμο χρονικό περιθώριο εντός του οποίου η αρμόδια αρχή μπορεί να εξετάσει αιτήσεις για παραχώρηση ή ανανέωση κατά παρέκκλιση ΑΒΕ, ήτοι μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2023, καθώς και η προβλεπόμενη σε αυτόν διάρκεια ισχύος ενός έτους της κατά παρέκκλιση ΑΒΕ κρίνονται ως μη ρεαλιστικές πρόνοιες, οι οποίες καθιστούν τον νόμο πρακτικά ανεφάρμοστο. Επικαλούμενος δε τον διοικητικό φόρτο και την πολυπλοκότητα της διαδικασίας εξέτασης των εν λόγω αδειών τόσο από την περιβαλλοντική αρχή όσο και από την πολεοδομική αρχή, ο υπουργός κάλεσε τη Βουλή των Αντιπροσώπων να παράσχει στις αρμόδιες αρχές τον απαραίτητο χρόνο και την ευχέρεια να ασκήσουν πιέσεις στις επηρεαζόμενες εγκαταστάσεις προς συμμόρφωση με τις σχετικές πολεοδομικές απαιτήσεις και να επεκτείνει τη διάρκεια της ισχύος της άδειας, ώστε να παρασχεθεί στις επηρεαζόμενες εγκαταστάσεις ο απαραίτητος χρόνος, προκειμένου να καταστεί εφικτή η συμμόρφωσή τους με τις εν λόγω απαιτήσεις.

Επιπρόσθετα, τόνισε ότι η αρμόδια αρχή αντιτίθεται στο ενδεχόμενο τερματισμού της λειτουργίας ορισμένων εκ των επηρεαζόμενων εγκαταστάσεων, καθότι κάτι τέτοιο θα είχε σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία της Δημοκρατίας, της οποίας η άμεση συμμόρφωση με τις πρόνοιες της σχετικής Οδηγίας είναι απαραίτητη.

Στο πλαίσιο της συζήτησης, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, καθώς και η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, αναφερόμενοι στη ρύθμιση του εδαφίου (4) του άρθρου 2 του αναπεμφθέντος νόμου, η οποία προβλέπει ότι από την 1^η Ιανουαρίου 2024 η αρμόδια αρχή θα χορηγεί άδεια σε σχέση με εγκατάσταση ή θα ανανεώνει άδεια εγκατάστασης για την οποία υφίσταται έγκυρο και εν ισχύ πιστοποιητικό έγκρισης, επισήμαναν ότι από την εφαρμογή της ενδέχεται να δημιουργηθεί δυσμενής διάκριση.

Περαιτέρω, μέλος της επιτροπής εισηγήθηκε την αύξηση της διάρκειας της ισχύος της κατά παρέκκλιση ΑΒΕ από το ένα έτος στα δύο έτη. Ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος συμφώνησε με την εν λόγω εισήγηση, νοουμένου ότι παράλληλα θα διαγραφεί το εδάφιο (4) του άρθρου 2 του αναπεμφθέντος νόμου, το οποίο μετά την 1^η Ιανουαρίου 2024 επιτρέπει την χορήγηση ΑΒΕ ή την ανανέωση ΑΒΕ σε σχέση με την εγκατάσταση, μόνο σε περίπτωση που υφίσταται για την εγκατάσταση έγκυρο και εν ισχύ πιστοποιητικό έγκρισης. Επιπρόσθετα, ο υπουργός εισηγήθηκε εναλλακτικά την αύξηση της διάρκειας της ισχύος κατά παρέκκλιση ΑΒΕ από το ένα στα τέσσερα έτη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, επανεξετάζοντας τον αναπεμφθέντα νόμο στη βάση των λόγων αναπομπής αυτού από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, αποφάσισε ομόφωνα να αποδεχτεί την αναπομπή και με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος να επιφέρει σε αυτόν αριθμό τροποποιήσεων ως ακολούθως:

1. Την επέκταση του χρονικού περιθωρίου εντός του οποίου η αρμόδια αρχή θα δύναται να εξετάσει αιτήσεις για παραχώρηση ή ανανέωση κατά παρέκκλιση ΑΒΕ μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2024.
2. Την αύξηση της διάρκειας της ισχύος της κατά παρέκκλιση ΑΒΕ από το ένα έτος στα δύο έτη.
3. Τη διαγραφή του εδαφίου (4) του άρθρου 2 του αναπεμφθέντος νόμου, το οποίο προβλέπει ότι μετά την 1^η Ιανουαρίου 2024 θα επιτρέπεται η χορήγηση ΑΒΕ ή η ανανέωση ΑΒΕ σε σχέση με την εγκατάσταση, μόνο σε περίπτωση που υφίσταται για την εγκατάσταση έγκυρο και εν ισχύ πιστοποιητικό έγκρισης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο κ. Θεοπέμπτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Θεοπέμπτου.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

Χρόνια πολλά σε όλους!

Να θυμίσω ότι ξεκίνησαν η συζήτηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εψηφίστηκαν η Οδηγία, εκαταλήξαμεν δύο χρόνια μετά να ψηφίσουμε το 2013 τον περί Βιομηχανικών Εκπομπών Νόμο, είσιεν μέσα όρια που έπρεπε να εφαρμοστούν. Ήρταμεν το 2018 στην ολομέλεια, εζήτησεν η κυβέρνηση ξανά και εδώσαμεν της αλλό πέντε χρόνια διορία να προχωρήσει, γιατί είσιεν εταιρείες που δεν επρολαβαίνναν και δεν εμπορούσαν να εφαρμόσουν τις πολεοδομικές αλλαγές τζιαι να είναι νόμιμοι όσον αφορά τούτο το κομμάτι. Τζιαι ήρταμεν τωρά ξανά στο τέλος του 2022 να ζητά η κυβέρνηση ξανά μία παράταση πέντε χρόνων τζιαι να βάλει τζιαι οκτώ χρόνια την άδεια διάρκειάς της. Τζιαι, επειδή επεράσαν πάρα πολλά χρόνια αδικαιολόγητα εντελώς, η επιτροπή Περιβάλλοντος - τζιαι ευχαριστούμε την ολομέλεια που το εψήφισεν- είτε να βάλουμε έναν χρόνο, για να μπορεί να επανέλθει πίσω η κυβέρνηση, να μπορούμε να παρακολουθούμε... Εγίνηκεν η αναπομπή. Στη συζήτηση σήμερα κάτω στην επιτροπή Περιβάλλοντος εσυμφωνήσαμεν όλοι ομόφωνα ότι θα δώσουμε δύο χρόνια και θα λήγει επίσης σε δύο χρόνια το δικαίωμα, ούτως ώστε να ξανάρτει η κυβέρνηση σε δύο χρόνια να δούμε τα προβλήματα τα οποία παραμένουν. Αλλά καλώ τη νέα κυβέρνηση είτε να προσλάβει έκτακτους είτε να διορίσει, δεν ξέρω πώς... Δε γίνεται να συνεχίζει τούτη η παρανομία η οποία συνεχίζει να υπάρχει τώρα. Είναι ένα πρόβλημα της κυβέρνησης το οποίο εγώ θεωρώ απαράδεκτο, το να κάμουμε την παρανομία νομιμότητα, Πρόεδρε! Είναι απαράδεκτο για μένα τζιαι ευχαριστώ όλους τους συναδέλφους στην επιτροπή, γιατί προσπαθώντας να βρούμε απαντήσεις σε τούτα τα φοβερά προβλήματα που μας εβάλαν ενώπιόν μας εκαταφέραμεν να έχουμε μια καλή συζήτηση τζιαι μια ομόφωνη απόφαση.

Ευχαριστώ ξανά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Θεοπέμπτου.

Έχουμε άλλον που θέλει να αγορεύσει;

Ο Χρύσανθος Σαββίδης.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Χρόνια πολλά στους συναδέλφους όλους που δεν έχουμε δει!

Είναι από το 2013, φίλε Πρόεδρε. Φτύννουμεν πάνω μας, για να είμαστε ειλικρινείς! Πάμε στο 2024, άρα, μιλούμε για δώδεκα χρόνια και για την Αρχή Ηλεκτρισμού, αλλά και για τον ΧΥΤΑ Πάφου. Να ενθυμίσω ότι για τον ΧΥΤΑ Πάφου κάπιοι επήαν και φυλακή. Μην το ξεχνάτε. Και σήμερα έν' φυλακή ακόμα. Ελπίζουμε επιτέλους με τα δύο χρόνια που δίνουμε παράταση να δοθεί... Να καταφέρουν να εξασφαλίσουν την οικοδομική και πολεοδομική άδεια, έτσι ώστε να είναι νομότυποι, αλλά να γίνονται και οι κατάλληλοι έλεγχοι. Και να μη διαδίδουν κάπιοι ότι θέλουμε να κλείσουμε την Αρχή Ηλεκτρισμού, ότι θέλουμε να κλείσουμε τον ΧΥΤΑ. Για όνομα του Θεού! Δε θέλουμε τέτοια πράγματα. Αλλά πρέπει κάπιοι στιγμή να εφαρμόζεται ο νόμος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Σαββίδη.

Έχουμε άλλο συνάδελφο;

Ο κ. Μιχάλης.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Μετά να ρωτήσω κάτι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαρίστως.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΑΚΟΥΜΗ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Εγώ αυτό που θέλω να τονίσω στα ίδια μήκη κύματος με τους άλλους τους συναδέλφους και με τον

πρόεδρο της επιτροπής είναι ότι η συμμόρφωση πρέπει να γίνεται είτε είσαι μεγαλοβιομήχανος ή μεγάλη βιομηχανία είτε είσαι ένας μικρός ο οποίος θα πάρει άδεια οικοδομής ή πολεοδομίας. Δεν μπορεί να τηρείς δύο μέτρα και δύο σταθμά. Δίνουμε μία παράταση δύο χρόνων. Θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντικό να έρθουν ενώπιόν μας να δούμε ότι υπάρχει μία πρόοδος στη συμμόρφωση και να δούμε τι θα γίνει ακολούθως.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ, αγαπητέ Μιχάλη.

Κύριε Θεοπέμπτου.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Διαδικαστικά δεν ξέρω, Πρόεδρε, πώς πρέπει να γίνει. Εμείς κάτω στην επιτροπή έχουμε διαμορφώσει ένα κείμενο το οποίο εννά παρακαλέσουμε να μπει σε ψηφοφορία για να ψηφιστεί αλλά σχετικά... Η διαμόρφωση του κειμένου με την αναπομπή δεν ξέρω διαδικαστικά πώς πρέπει να γίνει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εδώ έχουμε την αναπομπή και τροποποιημένο κείμενο νόμου. Είναι η αναπομπή, αν γίνεται αποδεκτή ή όχι.

Το λοιπόν, άρα, έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση...

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Ο συνάδελφος εδώ ο Κώστας εισηγείται ότι εννά γίνει μερικώς αποδεκτή με το κείμενο όπως θα ψηφιστεί. Έτσι είναι;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ωραία!

Με τη δήλωση που έχει καταγραφεί παρακαλώ να ψηφίσετε κατά πόσο αποδέχεστε την υπ' αριθμόν 1 αναπομπή και ψηφίζετε υπέρ του αναδιαμορφωμένου κειμένου νόμου.

Να ανακοινωθεί το αποτέλεσμα, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα ένας. Υπέρ σαράντα ένας, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ομόφωνα η υπ' αριθμόν 1 αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας γίνεται αποδεκτή και ψηφίζεται το αναδιαμορφωμένο κείμενο νόμου*.

Την υπ' αριθμόν 2 αναπομπή, που τιτλοφορείται «Ο περί Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης (Υποχρεωτική Φοίτηση και Παροχή Δωρεάν Παιδείας) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2022», θα την αφήσουμε στο τέλος, διότι οι υπηρεσίες θέλουν να ετοιμάσουν κάποια έγγραφα.

Προχωράμε αισίως στην υπ' αριθμόν 3 αναπομπή, που τιτλοφορείται «Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022».

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για τον αναπεμφθέντα νόμο «Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022»

Παρόντες:

Δημήτρης Δημητρίου, προεδρεύων
(εκπροσωπώντας τον Νίκο Τορναρίτη)

Σωτήρης Ιωάννου
Κωστής Ευσταθίου

* Τα αναλυτικά αποτελέσματα όλων των ηλεκτρονικών ψηφοφοριών της συνεδρίασης ευρίσκονται στο Αρχείο της Βουλής.

Άριστος Δαμιανού
Ανδρέας Πασιουρτίδης
Πανίκος Λεωνίδου

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου
Μη μέλη της επιτροπής:
Αλέκος Τρυφωνίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως επανεξέτασε σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 28 Δεκεμβρίου 2022, τον πιο πάνω νόμο, ο οποίος ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 2 Δεκεμβρίου 2022 και ο οποίος αναπέμφθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατ' επίκληση του Άρθρου 51.1 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Όπως είναι γνωστό, με τον αναπεμφθέντα νόμο σκοπείται η τροποποίηση του περί Γάμου Νόμου, ώστε να ρυθμιστούν θέματα που σχετίζονται μεταξύ άλλων με την τέλεση γάμου και τους λόγους λύσης του γάμου.

Οι λόγοι της αναπομπής του υπό αναφορά νόμου από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, όπως αυτοί αναφέρονται στην επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας προς την Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 22 Δεκεμβρίου 2022, παρατίθενται ακολούθως αυτούσιοι:

«1. Με τον υπό αναπομπή Νόμο τροποποιείται ο περί Γάμου Νόμος του 2003-2020 και εισάγεται νέα μεταβατική διάταξη η οποία προνοεί περί αναδρομικής εφαρμογής των διατάξεων του υπό αναπομπή Νόμου: “*στους γάμους οι οποίοι τελέστηκαν πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των διατάξεων του περί Γάμου (Τροποποιητικού) Νόμου του 2022 και στους γάμους για τους οποίους έχει καταχωρηθεί αγωγή για ακύρωσή τους πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του εν λόγω νόμου, των οποίων η ακροαματική διαδικασία έχει αρχίσει με την κατάθεση μαρτύρων.*”. Η εν λόγω διάταξη αντιβαίνει στο δικαίωμα του σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής ως αυτό κατοχυρώνεται στο Άρθρο 15 του Συντάγματος καθώς επίσης και στο δικαίωμα του γάμου και της ίδρυσης οικογένειας ως αυτό κατοχυρώνεται στο Άρθρο 22 του Συντάγματος. Τούτο διότι, με τον υπό αναπομπή Νόμο τροποποιείται το άρθρο 17 ώστε στις περιπτώσεις άκυρου γάμου να συγκαταλέγεται και ο γάμος η τέλεση του οποίου έχει γίνει: “(στ) μεταξύ παιδιού το οποίο δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18°) έτος της ηλικίας του και οποιουδήποτε προσώπου.”. Υπενθυμίζεται δε, ότι δυνάμει των άρθρων 14 (3)(α) και 15 τα οποία διαγράφηκαν με τον υπό αναπομπή Νόμο, αν πρόσωπο που δεν συμπλήρωσε το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του είχε συνάψει γάμο, ο τελευταίος ήταν ακυρώσιμος και όχι άκυρος. Η αναδρομική ισχύς του υπό αναπομπή Νόμου θα καταστήσει άκυρους τους μέχρι πρότινος ακυρώσιμους γάμους, που τελέστηκαν από άτομο το οποίο δεν είχε συμπληρώσει το 18° έτος της ηλικίας του. Ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής περιέχει σε κάποιο βαθμό το δικαίωμα σε έναν άνθρωπο να δημιουργεί και να αναπτύσσει σχέσεις με τους άλλους ανθρώπους. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι το δικαίωμα ίδρύσεως οικογένειας έχει χαρακτηριστεί ως “απόλυτο δικαίωμα”. Συνακόλουθα, η σύναψη γάμου και η ίδρυση οικογένειας θεμελιώνουν ένα status negativus, δηλαδή αξίωση για αποχή της κρατικής εξουσίας, υπέρ του ατόμου και κατά της κρατικής εξουσίας η οποία υποχρεούται να απέχει από κάθε σχετική παρενόχληση ή παρεμπόδιση.

Στην έκθεση ουδέν αναγράφεται για την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα του σκοπού για τον οποίο προσδίδεται αναδρομικότητα στις διατάξεις του υπό αναπομπή Νόμου. Ως έχει κατ' επανάληψη τονιστεί σε αρκετές Αναφορές του Προέδρου της Δημοκρατίας από το Ανώτατο Δικαστήριο, ως, μεταξύ άλλων, στην Πρόεδρος της Δημοκρατίας και Βουλής των Αντιπροσώπων, (Αναφορά 1/2021) ημερ. 02.12.2021, περιορισμοί στην άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου κρίνονται πάντα αυστηρά. Η επιβολή τους πρέπει να καταφαίνεται ως απόλυτα αναγκαία και η έκταση του περιορισμού δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη από ό,τι είναι απαραίτητο για την προαγωγή του σκοπού χάριν του οποίου επιβάλλεται. Τα θεμελιώδη δικαιώματα του ατόμου δυνατόν να περιοριστούν με τον τρόπο που επιτρέπει το Σύνταγμα και μόνο για τους λόγους που καθορίζει το Σύνταγμα. Δεν είναι οποιασδήποτε μορφής ανάγκη, που μπορεί να δικαιολογήσει περιορισμό ή επέμβαση σε θεμελιώδες δικαίωμα του ατόμου. Η ανάγκη πρέπει να είναι όχι μόνο υπαρκτή αλλά και να έχει το χαρακτήρα πιεστικής κοινωνικής ανάγκης, αποτιμούμενης στο πλαίσιο δημοκρατικής κοινωνίας. Για τον περιορισμό ή την εξουσιοδότηση επέμβασης στην άσκηση θεμελιώδους δικαιώματος, η ανάγκη πρέπει να τεκμηριώνεται και η ρύθμιση να είναι ανάλογη προς την ανάγκη. Στον υπό αναπομπή Νόμο δεν γίνεται επίκληση οποιωνδήποτε λόγων, που να στοιχειοθετούν την ανάγκη, ή γεγονότων που να εκθέτουν τους κινδύνους που διατρέχει η συνταγματική τάξη, η δημόσια ασφάλεια, η δημόσια τάξη, η δημόσια υγεία, τα δημόσια ήθη ή τα δικαιώματα τρίτων, στην απουσία της αναδρομικής ισχύς που προνοεί ο υπό Αναπομπή Νόμος.

Των ανωτέρω λεχθέντων καθίσταται σαφές ότι, αν οι γάμοι ατόμων που δεν έχουν συμπληρώσει το 18° έτος της ηλικίας των θεωρούνται αναδρομικά άκυροι, καταστρατηγείται το δικαίωμα στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή ως αυτό κατοχυρώνεται στο Άρθρο 15 του Συντάγματος, το δικαίωμα του γάμου και της ίδρυσης οικογένειας ως τούτο προστατεύεται από το Άρθρο 22 του Συντάγματος και μάλιστα χωρίς να παρέχεται καμία αιτιολογία ως προς την πιεστική κοινωνική ανάγκη που επιβάλλει τον περιορισμό των προμνησθέντων συνταγματικώς κατοχυρωμένων δικαιωμάτων.

2. Επίσης, με την ίδια νέα μεταβατική διάταξη του υπό αναπομπή Νόμου εισάγεται πρόνοια ώστε να τυγχάνουν αναδρομικής εφαρμογής οι διατάξεις του υπό αναπομπή Νόμου: “και στους νόμους για τους οποίους έχει καταχωρηθεί αγωγή για ακύρωσή τους πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του εν λόγω νόμου,

των οποίων η ακροαματική διαδικασία έχει αρχίσει με την κατάθεση μαρτύρων.”.

Η ως άνω διάταξη συγκρούεται με την αρχή της διάκρισης των εξουσιών η οποία, ως είναι καλά θεμελιωμένο, είναι διάχυτη στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τούτο διότι, η πρόνοια ότι ο υπό αναπομπή Νόμος εφαρμόζεται σε εκκρεμούσες διαδικασίες των οποίων η ακροαματική διαδικασία έχει αρχίσει με την κατάθεση μαρτύρων συνιστά ανεπίτρεπτη παρέμβαση της Βουλής των Αντιπροσώπων στην ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας, καθότι η ρύθμιση τέτοιων ζητημάτων αποτελεί έργο του Ανώτατου Δικαστηρίου και όχι της Βουλής των Αντιπροσώπων. Η αρχή της διάκρισης των εξουσιών αποκλείει την ανάληψη και άσκηση εξουσίας έξω από την σφαίρα των αρμοδιοτήτων της κάθε μίας από τις τρεις εξουσίες. Όπως είχε την ευκαιρία το Ανώτατο Δικαστήριο να επαναλάβει στην Πρόεδρος της Δημοκρατίας v Βουλής των Αντιπροσώπων (Αναφορά 4/2021), ημερ. 24.01.2022, η αρχή της διάκρισης των εξουσιών είναι διάχυτη στο συνταγματικό στερέωμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και έχει πλειστάκις αναγνωρισθεί και επιβεβαιωθεί ως η αναγκαία υποστήλωση της Πολιτειακής λειτουργίας (Πρόεδρος της Δημοκρατίας v Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 1) 2009 3 Α.Α.Δ. 23 και Πρόεδρος της Δημοκρατίας v Βουλής των Αντιπροσώπων, Αναφορά 3/2014 ημερ. 31.10.2014]. Η αρχή της διάκρισης των εξουσιών απαγορεύει και αποκλείει την άσκηση ή την ανάληψη εξουσίας εκτός της σφαίρας της αντίστοιχης αρμοδιότητας εκάστης εκ των τριών πολιτειακών εξουσιών [Πρόεδρος της Δημοκρατίας v Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 3) (1994) 3 Α.Α.Δ. 93]. Το κριτήριο για ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών, όπου αυτές κατανέμονται ρητά από το Σύνταγμα, είναι ουσιαστικό και συναρτάται με τα εγγενή χαρακτηριστικά και την εσώτερη φύση τους (Diagoras Development v National Bank (1985) 1 C.L.R. 581). Υπενθυμίζεται δε περαιτέρω ότι στην Πρόεδρος της Δημοκρατίας v Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 4) (2014) 3 Α.Α.Δ. 499 το Ανώτατο Δικαστήριο γνωμάτευσε ότι αποκλειστική αρμοδιότητα να ρυθμίζει διαδικαστικά ζητήματα, δηλαδή να καθορίζει το πλαίσιο άσκησης των δικαιοδοσιών που παρέχονται στη δικαστική εξουσία έχει η ίδια η δικαστική εξουσία. Ο καθορισμός των διαδικασιών για την πρόσφορη απονομή της δικαιοσύνης ανάγεται στη δικαστική εξουσία. Τονίστηκε δε, η αρμοδιότητα του Ανωτάτου Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 163 του Συντάγματος να ρυθμίζει την ενώπιον του διαδικασία, με σχετικούς διαδικαστικούς κανονισμούς και τη διαδικασία ενώπιον κάθε άλλου δικαστηρίου. Η άσκηση της αρμοδιότητας αυτής παρέχεται στη δικαστική εξουσία για την εξασφάλιση της αυτονομίας της, στη σφαίρα της δικαιοδοσίας της. Στην παρούσα περίπτωση η εφαρμογή του υπό αναπομπή Νόμου σε εκκρεμούσες διαδικασίες των οποίων η ακροαματική διαδικασία έχει αρχίσει με την κατάθεση μαρτύρων καταστρατηγεί εισηγούμαι, την αποκλειστική αρμοδιότητα του Ανωτάτου Δικαστηρίου να ασκεί τη δικαστική εξουσία και να εκδίδει διαδικαστικούς κανονισμούς.».

Κατά τη συζήτηση του αναπεμφθέντος νόμου, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας αναφέρθηκαν στους λόγους για τους οποίους κρίθηκε σκόπιμη η αναπομπή του νόμου, στη βάση της πιο πάνω επιστολής του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί της αναπομπής κατά τη συζήτησή της στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέλω να επισημάνω το εξής εδώ: Ότι, σε περίπτωση που ψηφίσετε υπέρ της αποδοχής της αναπομπής του Προέδρου της Δημοκρατίας, ουσιαστικά τάσσετε υπέρ της τροποποίησης του κειμένου του αναπεμφθέντος νόμου, ώστε να διαμορφωθεί σύμφωνα με τους λόγους της αναπομπής, δηλαδή να διαγραφεί το άρθρο 18, με τίτλο «Μεταβατική Διάταξη».

Έχουμε αγορεύσεις επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν αγορεύσεις.

Παρακαλώ ψηφίστε κατά πόσο γίνεται αποδεκτή η υπ' αριθμόν 3 αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας και η ψήφιση του αναδιαμορφωμένου κειμένου νόμου.

Να ανακοινωθεί το αποτέλεσμα, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα ένας. Υπέρ σαράντα ένας, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ομόφωνα η υπ' αριθμόν 3 αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας γίνεται αποδεκτή και ψηφίζεται το αναδιαμορφωμένο κείμενο νόμου.

Τώρα θα βάλω και τις επόμενες δύο σε ξεχωριστή ψηφοφορία αναγκαστικά.

Προχωράμε στην υπ' αριθμόν 4 αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας, που πιλοφορείται «Ο περί της Δέκατης Όγδοης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος του 2022».

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για τον αναπεμφθέντα νόμο «Ο περί της Δέκατης Όγδοης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος του 2022»

Παρόντες:

Δημήτρης Δημητρίου, προεδρεύων
(εκπρωσωπώντας τον Νίκο Τορναρίτη)
Άριστος Δαμιανού
Ανδρέας Πασιουρτίδης
Πάνικος Λεωνίδου

Σωτήρης Ιωάννου
Κωστής Ευσταθίου
Χαράλαμπος Θεοπέμπτου
Μη μέλη της επιτροπής:
Αλέκος Τρυφωνίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως επανεξέτασε σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 28 Δεκεμβρίου 2022, τον πιο πάνω νόμο, ο οποίος ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 2 Δεκεμβρίου 2022 και ο οποίος αναπέμφθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατ' επίκληση του άρθρου 51.1 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Όπως είναι γνωστό, με τον αναπεμφθέντα νόμο σκοπεύεται η τροποποίηση του Συντάγματος, ώστε να διαγραφεί πρόνοια σύμφωνα με την οποία καθορίζεται η σύνθεση των οικογενειακών δικαστηρίων και να διευρυνθεί το πεδίο αρμοδιοτήτων τους, ώστε να εκδικάζουν οποιαδήποτε οικογενειακή διαφορά, ανεξάρτητα εάν οι διάδικοι ανήκουν στην ελληνική ορθόδοξη Εκκλησία ή σε θρησκευτική ομάδα, καθώς και να διαγραφεί πρόνοια που καθορίζει τους λόγους διαζυγίου, μεταξύ των οποίων και οι λόγοι που προβλέπονται στον Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας, ώστε αυτοί να προβλέπονται με νόμο.

Οι λόγοι της αναπομπής του υπό αναφορά νόμου από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, όπως αυτοί αναφέρονται στην επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας προς την Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 22 Δεκεμβρίου 2022, παρατίθενται ακολούθως αυτούσιοι:

«Για σκοπούς ευρύτερης μεταρρύθμισης του Οικογενειακού Δικαίου, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κατέθεσε στη Βουλή των Αντιπροσώπων ένα σύνολο νομοσχεδίων, το οποίο περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, τον περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικό) Νόμο του 2022 και τον περί Γάμου (Τροποποιητικό) Νόμο του 2022, ώστε τα νομοσχέδια αυτά να συζητηθούν, ψηφισθούν και τεθούν συγχρόνως σε ισχύ με τον υπό αναπομπή Νόμο.

Με την ταυτόχρονη θέση σε ισχύ του υπό αναπομπή Νόμου, του περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικού) Νόμου του 2022 και του περί Γάμου (Τροποποιητικού) Νόμου του 2022, επιτυγχάνεται, μεταξύ άλλων, η ενιαία και ομοιόμορφη ρύθμιση των λόγων διαζυγίου μέσω των διατάξεων μίας νομοθεσίας, ήτοι του περί Γάμου Νόμου, για όλους τους πολίτες και μόνιμους κατοίκους της Δημοκρατίας, ανεξαρτήτως εάν αυτοί ανήκουν στην Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία ή όχι ή εάν έχουν τελέσει θρησκευτικό ή πολιτικό γάμο.

Με τον υπό αναπομπή Νόμο οι λόγοι διαζυγίου που προβλέπονται στο Άρθρο 111 του Συντάγματος διαγράφονται. Οι προβλεπόμενοι στο άρθρο 14 των περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμων του 1990 έως 2009 επίσης διαγράφονται με τον περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικό) Νόμο του 2022. Με τον περί Γάμου (Τροποποιητικό) Νόμο του 2022, οι λόγοι διαζυγίου που προβλέπονταν στο Άρθρο 111 του Συντάγματος και στο 14 των περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμων του 1990 έως 2009, μεταφέρονται στο άρθρο 27 του περί Γάμου Νόμου, ενώ το πεδίο εφαρμογής του τελευταίου Νόμου επεκτείνεται, ώστε οι λόγοι διαζυγίου που προβλέπονται στο Νόμο αυτό να εφαρμόζονται πλέον σε όλους τους γάμους.

Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022, ο οποίος επιφέρει τις πιο πάνω αλλαγές στο ισχύον δίκαιο, αναπέμπεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων προς επανεξέταση.

Σε περίπτωση που τεθεί σε ισχύ ο υπό αναπομπή Νόμος χωρίς να τεθούν παράλληλα σε ισχύ ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022 και ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022, ο οποίος επίσης αναπέμπεται, για τους ίδιους λόγους με τον παρόντα Νόμο, θα υπάρξει νομοθετικό κενό. Συγκεκριμένα, πολίτες ή/και μόνιμοι κάτοικοι της Δημοκρατίας που τέλεσαν θρησκευτικό γάμο πριν το 2003 ή τέλεσαν γάμο στο εξωτερικό, δεν θα μπορούν να επικαλεστούν οποιοδήποτε λόγο διαζυγίου.

Οι περί Γάμου Νόμοι του 2003 έως 2020 εφαρμόζονται μόνο για γάμους που έχουν τελεστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του εν λόγω Νόμου και πολιτικούς γάμους που τελέσθηκαν πριν την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του περί Γάμου Νόμου του 2003, κατά τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 20. Για τους λοιπούς γάμους ισχύουν οι λόγοι διαζυγίου που αναφέρονται στο άρθρο 14 των περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμων του 1990 έως 2009, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι λόγοι διαζυγίου που προβλέπονται στο Άρθρο 111 του Συντάγματος. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 82 του Συντάγματος οι νόμοι που ψηφίζονται από την Βουλή των Αντιπροσώπων τίθενται σε ισχύ από την ημερομηνία δημοσίευσής τους στην Επίσημη Εφημερίδα της

Δημοκρατίας, εκτός εάν ορίζεται άλλη ημερομηνία στον δημοσιευθέντα νόμο. Επειδή ο υπό αναπομπή Νόμος και οι πιο πάνω αναφερόμενοι Νόμοι, ως έχουν ψηφισθεί από την Βουλή των Αντιπροσώπων θα τεθούν σε ισχύ από την ημερομηνία δημοσίευσής τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, είναι απαραίτητο, ασκώντας τις εξουσίες μου δυνάμει του Άρθρου 52 του Συντάγματος, όπως εκδώσω συγχρόνως τους εν λόγω Νόμους με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.»

Κατά τη συζήτηση του αναπεμφθέντος νόμου ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως αναφέρθηκε στους λόγους για τους οποίους κρίθηκε σκόπιμη η αναπομπή του εν λόγω νόμου, στη βάση της πιο πάνω επιστολής του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Πρόσθετα με τα άνωθεν, η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας επεξήγησε στην επιτροπή ότι, σε περίπτωση που γίνει αποδεκτή από τη Βουλή η αναπομπή του περί Γάμου (Τροποποιητικού) Νόμου του 2022 και τροποποιηθεί το κείμενο αυτού, ώστε να διαγραφεί η προβλεπόμενη σε αυτόν μεταβατική διάταξη, η υπό εξέταση αναπομπή καθίσταται άνευ αντικειμένου και ως εκ τούτου πρέπει να απορριφθεί, ώστε να καταστεί δυνατή η ταυτόχρονη δημοσίευση των δύο αναφερθέντων ανωτέρω νόμων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί της αναπομπής κατά τη συζήτησή της στην ολομέλεια του σώματος.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Εφόσον ακολουθήσατε αυτή τη διαδικασία, οι επόμενες δύο πρέπει να καταψηφιστούν, διότι συμπαρασύρονται από τη θετική ψήφο στην...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είπαμεν το ότι πρέπει να καταψηφιστούν οι υπ' αριθμόν 4 και 5.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Ωραία! Άρα, ένα, τρία...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, έν' σωστό. Άρα, μπαίνει η υπ' αριθμόν 4 αναπομπή τώρα και παρακαλώ ψηφίστε κατά πόσο γίνεται αποδεκτή.

Να ανακοινωθεί το αποτέλεσμα, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα. Τριάντα οκτώ ψήφοι εναντίον και μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα οκτώ ψήφους εναντίον, καμία υπέρ και μία αποχή, η υπ' αριθμόν 4 αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας απορρίπτεται.

Προχωράμε στην υπ' αριθμόν 5 αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας, που τιτλοφορείται «Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022».

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για τον αναπεμφθέντα νόμο «Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022»

Παρόντες:

Δημήτρης Δημητρίου, προεδρεύων

Σωτήρης Ιωάννου

* **Εναντίον:** ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, ΔΗΠΑ-Συνεργασία, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, ανεξάρτητος βουλευτής.
Αποχή: Αλεξάνδρα Ατταλίδου (Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών).

(εκπρωστώντας τον Νίκο Τορναρίτη)
Άριστος Δαμιανού
Ανδρέας Πασιουρτίδης
Πανίκος Λεωνίδου

Κωστής Ευσταθίου
Χαράλαμπος Θεοπέμπτου
Μη μέλη της επιτροπής:
Αλέκος Τρυφωνίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως επανεξέτασε σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 28 Δεκεμβρίου 2022, τον πιο πάνω νόμο, ο οποίος ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 2 Δεκεμβρίου 2022 και ο οποίος ανατέμφθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατ' επίκληση του άρθρου 51.1 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Όπως είναι γνωστό, με τον αναπεμφθέντα νόμο σκοπείται η τροποποίηση του περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμου, ώστε να καθοριστεί η σύνθεση των Οικογενειακών Δικαστηρίων, των απαιτούμενων προσόντων, των εξουσιών και των καθηκόντων των δικαστών αυτών.

Οι λόγοι της αναπομπής του υπό αναφορά νόμου από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας όπως αυτοί αναφέρονται στην επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας προς την Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 22 Δεκεμβρίου 2022, παρατίθενται ακολούθως αυτούσιοι:

«Για σκοπούς ευρύτερης μεταρρύθμισης του Οικογενειακού Δικαίου, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κατέθεσε στη Βουλή των Αντιπροσώπων ένα σύνολο νομοσχεδίων, το οποίο περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, τον περί της Δέκατης Όγδοης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμο του 2022 και τον περί Γάμου (Τροποποιητικό) Νόμο του 2022, ώστε τα νομοσχέδια αυτά να συζητηθούν, ψηφισθούν και τεθούν συγχρόνως σε ισχύ με τον υπό αναπομπή Νόμο.

Με την ταυτόχρονη θέση σε ισχύ του υπό αναπομπή Νόμου, του περί της Δέκατης Όγδοης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμου του 2022 και του περί Γάμου (Τροποποιητικού) Νόμου του 2022, επιτυγχάνεται, μεταξύ άλλων, η ενιαία και ομοιόμορφη ρύθμιση των λόγων διαζυγίου, μέσω των διατάξεων μίας νομοθεσίας, ήτοι του περί Γάμου Νόμου, για όλους του πολίτες και μόνιμους κατοίκους της Δημοκρατίας, ανεξαρτήτως εάν αυτοί ανήκουν στην Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία ή όχι ή εάν έχουν τελέσει θρησκευτικό ή πολιτικό γάμο.

Με τον υπό αναπομπή Νόμο οι λόγοι διαζυγίου που προβλέπονται στο άρθρο 14 των περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμων του 1990 έως 2009 διαγράφονται. Οι προβλεπόμενοι στο Άρθρο 111 του Συντάγματος λόγοι διαζυγίου επίσης διαγράφονται με τον περί της Δέκατης Όγδοης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμο του 2022. Με τον περί Γάμου (Τροποποιητικό) Νόμο του 2022, οι λόγοι διαζυγίου που προβλέπονταν στο Άρθρο 111 του Συντάγματος και στο άρθρο 14 των περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμων του 1990 έως 2009, μεταφέρονται στο άρθρο 27 του περί Γάμου Νόμου, ενώ το πεδίο εφαρμογής του τελευταίου Νόμου επεκτείνεται, ώστε οι λόγοι διαζυγίου που προβλέπονται στον Νόμο αυτό να εφαρμόζονται πλέον σε όλους τους γάμους.

Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022, ο οποίος επιφέρει τις πιο πάνω αλλαγές στο ισχύον δίκαιο, αναπέμπεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων προς επανεξέταση.

Σε περίπτωση που τεθεί σε ισχύ ο υπό αναπομπή Νόμος, χωρίς να τεθούν παράλληλα σε ισχύ ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022 και ο περί της Δέκατης Όγδοης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος του 2022, ο οποίος επίσης αναπέμπεται, για τους ίδιους λόγους με τον παρόντα Νόμο, θα υπάρξει νομοθετικό κενό. Συγκεκριμένα, πολίτες ή/και μόνιμοι κάτοικοι της Δημοκρατίας που τέλεσαν θρησκευτικό γάμο πριν το 2003 ή τέλεσαν γάμο στο εξωτερικό, δεν θα μπορούν να επικαλεστούν οποιοδήποτε λόγο διαζυγίου.

Οι περί Γάμου Νόμοι του 2003 έως 2020 εφαρμόζονται μόνο για γάμους που έχουν τελεστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του εν λόγω Νόμου και πολιτικούς γάμους που τελέσθηκαν πριν την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του περί Γάμου Νόμου του 2003, κατά τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 20. Για τους λοιπούς γάμους ισχύουν οι λόγοι διαζυγίου που αναφέρονται στο άρθρο 14 των περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμων του 1990 έως 2009, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι λόγοι διαζυγίου που προβλέπονται στο Άρθρο 111 του Συντάγματος.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 82 του Συντάγματος οι νόμοι που ψηφίζονται από την Βουλή των Αντιπροσώπων τίθενται σε ισχύ από την ημερομηνία δημοσίευσής τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, εκτός εάν ορίζεται άλλη ημερομηνία στον δημοσιευθέντα νόμο. Επειδή ο υπό αναπομπή Νόμος και οι πιο πάνω αναφερόμενοι Νόμοι, ως έχουν ψηφισθεί από την Βουλή των Αντιπροσώπων θα τεθούν σε ισχύ από την ημερομηνία δημοσίευσής τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, είναι απαραίτητο, ασκώντας τις εξουσίες μου δυνάμει του Άρθρου 52 του Συντάγματος, όπως εκδώσω συγχρόνως τους εν λόγω Νόμους με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.»

Κατά τη συζήτηση του αναπεμφθέντος νόμου ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως αναφέρθηκε στους λόγους για τους οποίους κρίθηκε σκόπιμη η αναπομπή του εν λόγω νόμου στη βάση της πιο πάνω επιστολής του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Πρόσθετα με τα άνωθεν, η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας επεξήγησε στην επιτροπή ότι, σε περίπτωση που γίνει αποδεκτή από τη Βουλή η αναπομπή του περί Γάμου (Τροποποιητικού) Νόμου του 2022 και τροποποιηθεί το κείμενο αυτού, ώστε να διαγραφεί η μεταβατική διάταξη που προβλέπεται στις διατάξεις του, η αναπομπή του υπό εξέταση νόμου καθίσταται άνευ αντικειμένου και ως εκ τούτου πρέπει να απορριφθεί, ώστε να καταστεί δυνατή η ταυτόχρονη δημοσίευση των δύο αναφερθέντων ανωτέρω νόμων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί της αναπομπής κατά τη συζήτησή της στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ούτε εδώ υπάρχουν αγορεύσεις.

Παρακαλώ ψηφίστε κατά πόσο γίνεται αποδεκτή η υπ' αριθμόν 5 αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Και εδώ πρέπει να είναι εναντίον όλοι.

Να ανακοινωθεί το αποτέλεσμα, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα τέσσερις. Εναντίον τριάντα τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα τέσσερις ψήφους εναντίον, η υπ' αριθμόν 5 αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας ομόφωνα απορρίπτεται.

Προχωράμε στην υπ' αριθμόν 6 αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας, που τιτλοφορείται «Ο περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2022».

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων για τον αναπεμφθέντα νόμο «Ο περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2022»

Παρόντες:

Νίκος Κέττηρος, πρόεδρος

Χρίστος Ξενέκης

Χρίστος Χριστοφίδης

Μιχάλης Γιακουμή

Ρίτα Θεοδώρου Σούπερμαν

Κωστής Ευσταθίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων επανεξέτασε σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 28 Δεκεμβρίου 2022, τον πιο πάνω νόμο, ο οποίος ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 2 Δεκεμβρίου 2022 και ο οποίος αναπέμφθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στις 22 Δεκεμβρίου 2022 κατ' επίκληση του άρθρου 51.1 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στη συνεδρίαση κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, συνοδευόμενος από υπηρεσιακούς παράγοντες και εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Όπως είναι γνωστό, με τον αναπεμφθέντα νόμο σκοπείται η τροποποίηση του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα εγγραφής σύμβασης μίσθωσης τουρκοκυπριακής ακίνητης ιδιοκτησίας μεταξύ του Κηδεμόνα ως εκμισθωτή και εκτοπισθέντος προσώπου ως μισθωτή για σκοπούς αυτοστέγασης ή στέγασής του και να αποτελεί η εν λόγω ακίνητη ιδιοκτησία αντικείμενο κληρονομικής διαδοχής, ανεξάρτητα από τον χρόνο που έχει αποβιώσει ο μισθωτής.

Σύμφωνα με την επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας προς την Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 22 Δεκεμβρίου 2022, με τον αναπεμφθέντα νόμο η νομοθετική εξουσία επεμβαίνει στον τομέα αρμοδιότητας της εκτελεστικής εξουσίας, κατά παράβαση της αρχής της διάκρισης των εξουσιών, αφού ο εν λόγω νόμος εμπεριέχει στοιχεία διοικητικής λειτουργίας.

Ειδικότερα, οι λόγοι της αναπομπής του υπό αναφορά νόμου, όπως αυτοί αναφέρονται στην επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας, παρατίθενται αυτούσιοι ως ακολούθως:

«Σύμφωνα με το άρθρο 7 των περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμων του 1991 έως 2022 (Ν. 139/91), ο Υπουργός Εσωτερικών ως ο Κηδεμόνας των τουρκοκυπριακών περιουσιών, κατά τη διαχείριση των τουρκοκυπριακών περιουσιών, μεριμνά για την

εξυπηρέτηση των αναγκών των προσφύγων, παράλληλα με την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των ιδιοκτητών των εν λόγω περιουσιών, με βάση καθορισμένα κριτήρια, ως ο μόνος αρμόδιος και δεν δύναται η νομοθετική εξουσία όπως παρεμβαίνει στο έργο αυτό, της εκτελεστικής εξουσίας.

Επισημαίνεται ότι στις 23 Νοεμβρίου 2022 κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων τροποποιητικό νομοσχέδιο του περί της Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου (Κεφ. 224), καθώς και σχετικό προσχέδιο Κανονισμών, το οποίο ρύθμιζε τον σκοπό του υπό αναπομπή νόμου. Με την ψήφιση του υπό αναπομπή νόμου η Βουλή των Αντιπροσώπων επέμβηκε στην άσκηση των αρμοδιοτήτων της εκτελεστικής εξουσίας, ασκώντας η ίδια διοικητική λειτουργία, κατά παράβαση της Αρχής της Διάκρισης των Εξουσιών.

Επιπρόσθετα, ο υπό αναπομπή νόμος συγκρούεται με τον ορισμό του όρου “δικαιούχος μίσθωσης” όπως αυτός ορίζεται στον Κανονισμό 2 των περί της Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Παραχώρηση Συμβάσεων Μίσθωσης σε Εκτοπισθέντες και Άλλα Πρόσωπα) (Ειδικών) Κανονισμών του 2016 (Κ.Δ.Π. 137/2016), καθώς και με τον ορισμό του όρου “δικαιούχος” όπως αυτός ορίζεται στον Κανονισμό 2 των περί της Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Παραχώρηση Συμβάσεων Μίσθωσης σε Εκτοπισθέντες και Άλλα Πρόσωπα) (Ειδικών) Κανονισμών του 2022, όπως το προσχέδιο κανονισμών κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκρισή του στις 23 Νοεμβρίου 2022.

Ο υπό αναπομπή νόμος συγκρούεται και με το γράμμα και με το πνεύμα του βασικού νόμου, εφόσον σκοπός του βασικού νόμου σε συνδυασμό με τους περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμους του 1991 έως 2022 (Ν. 139/91) είναι η παραχώρηση πιστοποιητικών μίσθωσης σε δικαιούχους οι οποίοι βρίσκονται εν ζωή κατά ή μετά την 7^η Απριλίου 2006, ανεξάρτητα από το που τοποθετείται η οικιστική μονάδα. Αντίθετα, με την εκφρασμένη πολιτική της εκτελεστικής εξουσίας όπως αυτή μετουσιώθηκε στον βασικό νόμο και στους περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμους του 1991 έως 2022 ο υπό αναπομπή νόμος επεκτείνει την παραχώρηση πιστοποιητικών μίσθωσης σε δικαιούχους οικιστικών μονάδων οι οποίες βρίσκονται σε κυβερνητικούς οικισμούς, επεμβαίνοντας ουσιαστικά τόσο στη διοικητική λειτουργία όσο και στο γράμμα και πνεύμα του βασικού νόμου. Δημιουργεί ουσιαστικά κληρονομικό δικαίωμα και στους δικαιούχους οικιστικής μονάδας σε κυβερνητικούς οικισμούς, στους οποίους δόθηκε οικιστική μονάδα μεταξύ της χρονικής περιόδου 20 Ιουλίου 1974 μέχρι 7 Απριλίου 2006 και οι οποίοι απεβίωσαν πριν τις 7 Απριλίου 2006.

Σύμφωνα με την εφαρμογή των δύο βασικών νόμων από την εκτελεστική εξουσία, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ο δικαιούχος απεβίωσε πριν τις 7 Απριλίου 2006 η οικιστική μονάδα ανακτάται. Οι ανακτηθείσες οικιστικές μονάδες σε κυβερνητικούς οικισμούς παραχωρούνται σε άλλους δικαιούχους κατ’ εφαρμογή της υφιστάμενης κείμενης νομοθεσίας. Τυχόν εφαρμογή του υπό αναπομπή νόμου σημαίνει την αναδρομική κληρονομική διαδοχή και απόδοση οικιστικών μονάδων σε κυβερνητικούς οικισμούς, οι οποίες οικιστικές μονάδες, βάσει των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, έχουν ήδη παραχωρηθεί σε άλλους δικαιούχους. Η αναδρομική αυτή κληρονομική διαδοχή θα δημιουργήσει νομικά, πρακτικά και ουσιαστικά προβλήματα τόσο μεταξύ των δικαιούχων όσο και της εκτελεστικής εξουσίας.»

Στο πλαίσιο της συζήτησης του αναπεμφθέντος νόμου ενώπιον της επιτροπής, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών ανέλυσε περαιτέρω τους λόγους για τους οποίους κρίθηκε σκόπιμη η αναπομπή του εν λόγω νόμου στη βάση της πιο πάνω επιστολής του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων, υπό το φως των πιο πάνω και δεδομένου ότι, όπως αναφέρεται στην επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας και επισημάνθηκε από τον πρόεδρο της επιτροπής, έχουν κατατεθεί στη Βουλή νομοσχέδια και κανονισμοί με τα οποία ρυθμίζονται τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο του αναπεμφθέντος νόμου κατά τρόπο που αποφεύγεται η σύγκρουση με το γράμμα και το πνεύμα της σχετικής ισχύουσας νομοθεσίας και με τα οποία προτείνεται ευρύτερη και πιο ολοκληρωμένη ρύθμιση του όλου θέματος, αποφάσισε ομόφωνα να αποδεχθεί την αναπομπή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν αγορεύσεις για την αναπομπή αυτή;

Ο κ. Κέττηρος.

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

Πρόεδρε, έν’ μαζί τα υπ’ αριθμόν 6 και 7.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ναι, το ξέρω.

Δεν υπάρχουν αγορεύσεις... Έχουμε αγορεύσεις;

Ναι, κύριε Κέττηρε. Θα κάνουμε ξεχωριστή ψηφοφορία, για να έχεις υπόψη σου, ανεξάρτητα από το αν είναι μαζί.

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

Εντάξει, κύριε Πρόεδρε, όπως θέλετε, εμπιστοσύνη σας έχουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πολύ ωραία!

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

Λοιπόν, είναι οι δύο προτάσεις νόμου, η έκτη και η έβδομη, τα θέματα τα οποία έχουμε ενώπιόν μας, που σχετίζονται με την παραχώρηση πιστοποιητικών μίσθωσης σε κατοικίες που ανεγέρθηκαν πάνω σε τουρκοκυπριακή γη εντός συνοικισμών αυτοστέγασης και οι ιδιοκτήτες τους, οι δικαιούχοι τους είχαν αποβιώσει πριν από τον Απρίλιο του 2006. Αυτό είχαμε προσπαθήσει να ρυθμίσουμε, γιατί εκκρεμούσε εδώ και πάρα πολλά χρόνια.

Πρέπει να πω ότι κατά τη συζήτηση των δύο νομοθεσιών ενώπιον της επιτροπής ούτε από τις υπηρεσίες της Βουλής ούτε από το Υπουργείο Εσωτερικών ούτε από τη Νομική Υπηρεσία μας είχε λεχθεί ότι υπήρχε οτιδήποτε αντισυνταγματικό. Αντίθετα, όταν εκατατέθηκε το αρχικό κείμενο, επειδή υπήρχαν μέσα οι προσφυγικοί οικισμοί, οι κατοικίες δηλαδή οι οποίες ανεγείρονται από το ίδιο το κράτος, υπήρξε παράκληση από το υπουργείο και από τη Νομική Υπηρεσία να αφαιρεθούν, ούτως ώστε να μην προκύπτει ζήτημα αντισυνταγματικότητας, και αφαιρέθηκαν. Επειδή ξέρω ότι όσοι διαβάσατε την αναπομπή θα διερωτάστε γιατί υπάρχει αυτό ως λόγος, ε, για το ίδιο πράγμα διερωτήθηκα τζιαι 'γώ! Διότι τζιαι οι υπηρεσίες σήμερα μας διαβεβαίωσαν ότι δεν υπάρχουν οι προσφυγικοί οικισμοί.

Εν πάση περιπτώσει, επικαλείται η αναπομπή του Προέδρου τζιαι το ζήτημα ότι παρεμβαίνει η Βουλή στα της εκτελεστικής εξουσίας. Θέλω να θυμίσω ότι δεν είναι η πρώτη φορά που η Βουλή ψηφίζει ζητήματα τιτλοποιήσεων σε ό,τι αφορά προσφυγικούς οικισμούς ή συνοικισμούς αυτοστέγασης ακόμα. Εν πάση περιπτώσει, επειδή σκοπός μας είναι η εξυπηρέτηση του κόσμου -και δεν είναι ζήτημα εγωιστικό- τζιαι, επειδή στην τελευταία συνεδρία της ολομέλειας, όταν εκλείσαμε τον Δεκέμβριο, είσιεν κατατεθεί νομοσχέδιο ολοκληρωμένο από πλευράς κυβέρνησης που ρυθμίζει και αυτό το ζήτημα και κάποια άλλα ζητήματα τα οποία είχαμε συζητήσει, όταν ετίθεντο τα συγκεκριμένα νομοσχέδια ενώπιόν μας, αποφασίσαμε να αποδεχτούμε την αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας, ώστε να τα συζητήσουμε ολοκληρωμένα, όταν επαναρχίσουν οι διαδικασίες της Βουλής τον ερχόμενο Μάρτιο. Με τούτον τον τρόπο εννά αποφύγουμε αχρείαστες διαδικασίες είτε μη αποδοχής 'πού τον Πρόεδρο, μη υπογραφής, αναφοράς στο Ανώτατο, κάτι το οποίο δε θα βοηθήσει τον κόσμο. Αντίθετα, πιστεύουμε ότι με τούντην διαδικασία, την αποδοχή δηλαδή της αναπομπής, εννά κάμουμεν τα πράματα να έρθουν πιο εύκολα τον Μάρτιο ενώπιόν μας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Δεν έχουμε άλλο ομιλητή.

Παρακαλώ να ψηφίσετε κατά πόσο γίνεται αποδεχτή η υπ' αριθμόν 6 αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Να ανακοινωθεί το αποτέλεσμα, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα ένας. Υπέρ σαράντα ένας, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ομόφωνα η υπ' αριθμόν 6 αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας γίνεται αποδεκτή.

Πάμε στην έβδομη αναπομπή, που είναι το ίδιο, όπως εξήγησε και ο συνάδελφος ο Κέττηρος.

Η έβδομη αναπομπή αφορά τον νόμο που τιτλοφορείται «Ο περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2022».

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων για τον αναπεμφθέντα νόμο «Ο περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2022»

Παρόντες:

Νίκος Κέττηρος, πρόεδρος

Χρίστος Σενέκης

Χρίστος Χριστοφίδης
Ρίτα Θεοδώρου Σούπερμαν

Μιχάλης Γιακουμή
Κωστής Ευσταθίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων επανεξέτασε σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 28 Δεκεμβρίου 2022, τον πιο πάνω νόμο, ο οποίος ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 2 Δεκεμβρίου 2022 και αναπέμφθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στις 22 Δεκεμβρίου 2022 κατ' επίκληση του άρθρου 51.1 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στη συνεδρίαση κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών συνοδευόμενος από υπηρεσιακούς παράγοντες και εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Όπως είναι γνωστό, με τον αναπεμφθέντα νόμο σκοπείται η τροποποίηση του περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμου, ώστε σύμβαση μίσθωσης οικιστικής μονάδας επί τουρκοκυπριακής περιουσίας που παραχώρηθηκε σε εκτοπισθέντα ή παθόντα ή τουρκόπληκτο ο οποίος απεβίωσε πριν από την 7^η Απριλίου 2006 και ο οποίος κατείχε την οικιστική μονάδα κατά την ημερομηνία θανάτου του να αποτελεί μέρος της περιουσίας του και ως εκ τούτου αντικείμενο κληρονομικής διαδοχής.

Σύμφωνα με την επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας προς την Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 22 Δεκεμβρίου 2022, με τον αναπεμφθέντα νόμο η νομοθετική εξουσία επεμβαίνει στον τομέα αρμοδιότητας της εκτελεστικής εξουσίας κατά παράβαση της αρχής της διάκρισης των εξουσιών, αφού ο εν λόγω νόμος εμπεριέχει στοιχεία διοικητικής λειτουργίας.

Ειδικότερα, οι λόγοι της αναπομπής του υπό αναφορά νόμου, όπως αυτοί αναφέρονται στην επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας, παρατίθενται αυτούσιοι ως ακολούθως:

«Σύμφωνα με το άρθρο 7 των περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμων του 1991 έως 2022 (Ν. 139/91), ο Υπουργός Εσωτερικών ως ο Κηδεμόνας των τουρκοκυπριακών περιουσιών, κατά τη διαχείριση των τουρκοκυπριακών περιουσιών, μεριμνά για την εξυπηρέτηση των αναγκών των προσφύγων, παράλληλα με την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των ιδιοκτητών των εν λόγω περιουσιών, με βάση καθορισμένα κριτήρια, ως ο μόνος αρμόδιος και δεν δύναται η νομοθετική εξουσία όπως παρεμβαίνει στο έργο αυτό της εκτελεστικής εξουσίας.

Επισημαίνεται ότι στις 23 Νοεμβρίου 2022 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων προσχέδιο Κανονισμών, το οποίο τιτλοφορείται ως «Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Παραχώρηση Συμβάσεων Μίσθωσης σε Εκτοπισθέντες και Άλλα Πρόσωπα) Κανονισμοί του 2022» και το οποίο ρυθμίζει τον σκοπό του υπό αναπομπή Νόμου. Με την ψήφιση του υπό αναπομπή Νόμου, η Βουλή των Αντιπροσώπων επενέβη στην άσκηση των αρμοδιοτήτων της εκτελεστικής εξουσίας, ασκώντας η ίδια διοικητική λειτουργία, κατά παράβαση της Αρχής της Διάκρισης των Εξουσιών.

Ο υπό αναπομπή Νόμος εισάγει, στο νέο άρθρο 7Α(2) αυτού, ορισμούς των όρων “δικαιούχος μίσθωσης”, “εκτοπισθείς”, “οικιστική μονάδα”, “παθών” και “τουρκόπληκτος”. Οι όροι αυτοί έχουν τύχη ερμηνείας στους περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Παραχώρηση Συμβάσεων Μίσθωσης σε Εκτοπισθέντες και Άλλα Πρόσωπα) Κανονισμούς του 2009 (ΚΔΠ 435/2009). Το δε προσχέδιο Κανονισμών το οποίο τιτλοφορείται ως «Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Παραχώρηση Συμβάσεων Μίσθωσης σε Εκτοπισθέντες και Άλλα Πρόσωπα) Κανονισμοί του 2022», το οποίο κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, προβλέπει την αντικατάσταση των ορισμών των όρων “δικαιούχος μίσθωσης” και “οικιστική μονάδα”. Ως εκ τούτου, εφόσον οι όροι αυτοί ορίζονται σε Κανονισμούς, δέον όπως αυτοί αντικατασταθούν με Κανονισμούς και όχι με Νόμο, εφόσον αυτό δεν είναι νομοτεχνικά ορθό. Δηλαδή, οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στον υπό αναπομπή Νόμο συγκρούονται τόσο με τους υφιστάμενους Κανονισμούς του 2009 όσο και με το προσχέδιο των τροποποιητικών Κανονισμών του 2022.

Επιπρόσθετα, η εισαγωγή ορισμών όρων σε νόμο που είναι αντίθετοι με υφιστάμενους Κανονισμούς, χωρίς οποιαδήποτε σχετική τροποποίηση των υφιστάμενων Κανονισμών, δεν παρέχει ασφάλεια δικαίου ως προς ποιος ορισμός ισχύει, έστω και εάν βάσει της ιεράρχησης των κανόνων δικαίου ο νόμος υπερισχύει των Κανονισμών.

Ο υπό αναπομπή Νόμος συγκρούεται και με το γράμμα και το πνεύμα του βασικού νόμου, εφόσον σκοπός του βασικού νόμου είναι η παραχώρηση πιστοποιητικών μίσθωσης σε δικαιούχους, οι οποίοι βρίσκονται εν ζωή, κατά ή μετά την 7^η Απριλίου 2006, ανεξάρτητα από το πού τοποθετείται η οικιστική μονάδα. Αντίθετα με την εκφρασμένη πολιτική της εκτελεστικής εξουσίας, όπως αυτή μετουσιώθηκε στον βασικό νόμο, ο υπό αναπομπή Νόμος επεκτείνει την παραχώρηση πιστοποιητικών μίσθωσης σε δικαιούχους οικιστικών μονάδων, οι οποίες βρίσκονται σε κυβερνητικούς οικισμούς, επεμβαίνοντας ουσιαστικά τόσο στη διοικητική λειτουργία όσο και στο γράμμα και πνεύμα του βασικού νόμου. Δημιουργεί ουσιαστικά κληρονομικό δικαίωμα και στους δικαιούχους οικιστικής μονάδας σε κυβερνητικούς οικισμούς στους οποίους δόθηκε οικιστική μονάδα μεταξύ της χρονικής περιόδου 20 Ιουλίου 1974 μέχρι 7 Απριλίου 2006 και οι οποίοι απεβίωσαν πριν τις 7 Απριλίου 2006.

Σύμφωνα με την εφαρμογή τόσο του βασικού νόμου όσο και του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου (Κεφ. 224) από την εκτελεστική εξουσία, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ο δικαιούχος απεβίωσε πριν τις 7 Απριλίου 2006 η οικιστική μονάδα ανακτάται. Οι ανακτηθείσες οικιστικές μονάδες

σε κυβερνητικούς οικισμούς παραχωρούνται σε άλλους δικαιούχους κατ' εφαρμογή της υφιστάμενης κείμενης νομοθεσίας. Τυχόν εφαρμογή του υπό αναπομπή Νόμου σημαίνει την αναδρομική κληρονομική διαδοχή και απόδοση οικιστικών μονάδων σε κυβερνητικούς οικισμούς, οι οποίες οικιστικές μονάδες, βάσει των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, έχουν ήδη παραχωρηθεί σε άλλους δικαιούχους. Η αναδρομική αυτή κληρονομική διαδοχή θα δημιουργήσει νομικά, πρακτικά και ουσιαστικά προβλήματα τόσο μεταξύ των δικαιούχων όσο και της εκτελεστικής εξουσίας.»

Στο πλαίσιο της συζήτησης του αναπεμφθέντος νόμου ενώπιον της επιτροπής ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών ανέλυσε περαιτέρω τους λόγους για τους οποίους κρίθηκε σκόπιμη η αναπομπή του εν λόγω νόμου, στη βάση της πιο πάνω επιστολής του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων, υπό το φως των πιο πάνω και δεδομένου ότι, όπως αναφέρεται στην επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας και επισημάνθηκε από τον πρόεδρο της επιτροπής, έχουν κατατεθεί στη Βουλή νομοσχέδια και κανονισμοί με τα οποία ρυθμίζονται τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο του αναπεμφθέντος νόμου κατά τρόπο που αποφεύγεται η σύγκρουση με το γράμμα και το πνεύμα της σχετικής ισχύουσας νομοθεσίας και με τα οποία προτείνεται ευρύτερη και πιο ολοκληρωμένη ρύθμιση του όλου θέματος, αποφάσισε ομόφωνα να αποδεχθεί την αναπομπή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Υπάρχει ένσταση στην αποδοχή της αναπομπής;

Παρακαλώ ψηφίστε και για την έβδομη αναπομπή.

Αν είναι έτοιμο το αποτέλεσμα, αγαπητέ Κώστα, να ανακοινωθεί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Το ίδιο το αποτέλεσμα, κύριε Πρόεδρε.

Παρόντες σαράντα ένας. Υπέρ σαράντα μία ψήφοι, ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ομόφωνα, με σαράντα μία ψήφους υπέρ, γίνεται αποδεκτή η αναπομπή του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Επιστρέφουμε τώρα στη δεύτερη αναπομπή.

Η δεύτερη αναπομπή αφορά τον νόμο που τιτλοφορείται «Ο περί Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης (Υποχρεωτική Φοίτηση και Παροχή Δωρεάν Παιδείας) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2022».

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού για τον αναπεμφθέντα νόμο «Ο περί Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης (Υποχρεωτική Φοίτηση και Παροχή Δωρεάν Παιδείας) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2022»

Παρόντες:

Πάυλος Μυλωνάς, πρόεδρος

Χρίστος Χριστοφίδης

Χρύσανθος Σαββίδης

Αντρέας Καυκαλιάς

Γιώργος Κάρουλλας

Αντρέας Αποστόλου

Πρόδρομος Αλαμπρίτης

Αλέκος Τρυφωνίδης

Μάριος Μαυρίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού επανεξέτασε σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 28 Δεκεμβρίου 2022, τον πιο πάνω νόμο, ο οποίος ψηφίστηκε από την Βουλή των Αντιπροσώπων στις 2 Δεκεμβρίου 2022 και ο οποίος ανατέθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στις 22 Δεκεμβρίου 2022 κατ' επίκληση του άρθρου 51.1 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας και εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Όπως είναι γνωστό, με τον αναπεμφθέντα νόμο σκοπεύεται η τροποποίηση του περί Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης (Υποχρεωτική Φοίτηση και Παροχή Δωρεάν Παιδείας) Νόμου, ώστε να επεκταθεί η υποχρεωτική

προδημοτική εκπαίδευση και η φοίτηση να αρχίζει από την ηλικία των τεσσάρων ετών. Επιπρόσθετα, καθορίζονται οι ηλικιακές ομάδες οι οποίες θα δημιουργηθούν για τη φοίτηση στην προδημοτική εκπαίδευση και προβλέπονται μεταβατικές διατάξεις για την ομαλή επίτευξη της εν λόγω επέκτασης.

Σύμφωνα με την επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας προς την Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 22 Δεκεμβρίου 2022, οι λόγοι της αναπομπής αφορούν δύο μεταβατικές διατάξεις, οι οποίες περιλαμβάνονται στο άρθρο 4 του αναπεμφθέντα νόμου, με το οποίο προστίθεται στον βασικό νόμο το νέο άρθρο 8. Ειδικότερα, οι λόγοι της αναπομπής, όπως αυτοί αναφέρονται στην εν λόγω επιστολή, παρατίθενται αυτούσιοι ως ακολούθως:

«Κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου που κατατέθηκε από την εκτελεστική εξουσία προστέθηκαν με τροπολογίες οι ακόλουθες διατάξεις:

“4(γ) Τις σχολικές χρονιές 2023-2024 και 2024-2025 τα παιδιά στην υποχρεωτική προδημοτική εκπαίδευση φοιτούν σε δημόσια νηπιαγωγεία της εκπαιδευτικής τους περιφέρειας ή σε κοινοτικά νηπιαγωγεία και τη σχολική χρονιά 2025-2026 φοιτούν σε δημόσια νηπιαγωγεία της εκπαιδευτικής τους περιφέρειας ή σε κοινοτικά ή ιδιωτικά νηπιαγωγεία εφόσον η φοίτηση στα ιδιωτικά κρίνεται απαραίτητη από τον Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας.

4(δ) Από τη σχολική χρονιά 2026-2027, τα παιδιά στην υποχρεωτική προδημοτική εκπαίδευση φοιτούν σε δημόσια νηπιαγωγεία της εκπαιδευτικής τους περιφέρειας:

Νοείται ότι, ο Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας ενημερώνει γραπτώς ανά εξάμηνο την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού για την πρόοδο εφαρμογής της πιο πάνω παραγράφου.”

Η ψήφιση τόσο του εδαφίου 4(γ) όσο και του εδαφίου 4(δ), φαίνεται να αποκλείει το δικαίωμα του πολίτη να εγγράψει το παιδί του σε ιδιωτικό νηπιαγωγείο, εάν επιθυμεί και έρχεται σε σύγκρουση με το άρθρο 2(1) της σχετικής νομοθεσίας το οποίο προβλέπει ότι:

“(1) Η δημοτική εκπαίδευση, περιλαμβάνει την προδημοτική και δημοτική εκπαίδευση και παρέχεται στα νηπιαγωγεία και δημοτικά σχολεία, αντίστοιχα δημόσια και ιδιωτικά εγγεγραμμένα στο Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας.”

Μέχρι σήμερα λειτουργούν νόμιμα ιδιωτικά σχολεία και προδημοτικής εκπαίδευσης, τα οποία επιβλέπονται από το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, τα οποία φαίνεται να αποκλείονται με την ψήφιση της νομοθεσίας.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι, η ψήφιση του εδαφίου 4(γ) δημιουργεί ανυπέρβλητες δυσκολίες στην εφαρμογή του έργου για επέκταση της δωρεάν υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης, όπως αυτό έχει συμφωνηθεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και προβλέπεται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας “Κύπρος το Αύριο”.

Στη δεύτερη φάση του έργου, για τη σχολική χρονιά 2024-2025 προβλέπεται ότι περίπου 750 παιδιά θα επιδοτηθούν για φοίτηση σε ιδιωτικά νηπιαγωγεία, λόγω έλλειψης θέσεων στα κοινοτικά ή δημόσια τμήματα. Η πρόνοια αυτή ακυρώνεται, όπως ακυρώνεται και το αντίστοιχο κονδύλι που προβλέπεται στο έργο για επιδότηση ύψους €1.537.500, με κίνδυνο να ακυρωθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και όλη η συμφωνία. Επιπρόσθετα, η ψήφιση του συγκεκριμένου άρθρου δημιουργεί την υποχρέωση στο Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας να εξεύρει άλλους πόρους για να δημιουργήσει δημόσια τμήματα για να φοιτήσουν αυτά τα παιδιά.

Για τη φοίτηση των 750 επιπρόσθετων παιδιών που δεν θα φοιτήσουν σε ιδιωτικά νηπιαγωγεία με βάση τη νομοθεσία που ψηφίσθηκε, θα απαιτείτο κανονικά η δημιουργία 30 νέων τμημάτων εφόσον θα υπήρχαν 25 παιδιά περισσότερα από τον προβλεπόμενο αριθμό σε κάθε νηπιαγωγείο. Επειδή στην πράξη αναμένεται ότι θα εγγραφούν από ένα μέχρι είκοσι πέντε παιδιά περισσότερα σε κάθε νηπιαγωγείο, το ΥΠΑΝ θα πρέπει να προβεί στη λειτουργία νέων τμημάτων ακόμη και για ένα ή δύο παιδιά πέραν του μέγιστου αριθμού των 25. Επομένως, οι ανάγκες που θα προκύψουν, μπορεί να ξεπεράσουν και τα εκατό νέα τμήματα.

Το κόστος για την ετήσια λειτουργία ενός δημόσιου τμήματος (μισθός νηπιαγωγού - €39.500 και σχολικής βοηθού - €15.000, κόστος εξοπλισμού και λειτουργικά έξοδα - €5.125) κυμαίνεται στις €65.000. Επιπρόσθετα, σχεδόν κανένα νηπιαγωγείο δεν διαθέτει επιπρόσθετες αίθουσες. Επιπλέον, θα πρέπει να κτιστούν νέες αίθουσες σε χρόνο ρεκόρ ή να αγοραστούν προκατασκευασμένες αίθουσες, οι οποίες και πάλι σε αρκετά νηπιαγωγεία δεν μπορούν να τοποθετηθούν λόγω έλλειψης χώρου. Η τιμή μιας προκατασκευασμένης αίθουσας ανέρχεται γύρω στις €50.000.

Συνεπώς το κόστος λειτουργίας ενός δημόσιου τμήματος (το οποίο θα στεγαστεί σε προκατασκευασμένη αίθουσα) ανέρχεται περίπου στις €115.000. Το συνολικό κόστος για τη λειτουργία 100 νέων τμημάτων για τη στέγαση των επιπρόσθετων 750 παιδιών για τη σχολική χρονιά 2024-2025, υπολογίζεται σε ποσό περίπου €11.500.000 (από τα οποία τα €5.962.500 θα είναι επαναλαμβανόμενα). Σημειώνεται ότι, εναλλακτικά για τη λειτουργία των κοινοτικών νηπιαγωγείων θα πρέπει να εκδηλωθεί και το απαραίτητο ενδιαφέρον από τις Αρχές

Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή τους Συνδέσμους Γονέων, οι οποίοι θα αναλάβουν την ίδρυση και λειτουργία των κοινοτικών τμημάτων, ενώ αυτό μπορεί να γίνει μόνο σε περιπτώσεις που υπάρχουν διαθέσιμοι χώροι.

Σύμφωνα με το εδάφιο 4(δ) η συγκεκριμένη πρόνοια είναι ανεφάρμοστη. Το κόστος για την υιοθέτηση της συγκεκριμένης πρόνοιας, εάν και εφόσον στεγαστούν τα νέα δημόσια τμήματα που θα χρειαστεί να λειτουργήσουν για να φοιτήσουν τα επιπρόσθετα 3 000 παιδιά κατά τη σχολική χρονιά 2026-27 σε προκατασκευασμένες αίθουσες, ανέρχεται περίπου στα €52.000.000 (από τα οποία τα €27.500.000 θα είναι επαναλαμβανόμενα). Ωστόσο, ενδέχεται στα υφιστάμενα νηπιαγωγεία να μην υπάρχει ο απαραίτητος χώρος για την τοποθέτηση προκατασκευασμένων αιθουσών και ως εκ τούτου θα προκύψει η ανάγκη για ανέγερση νέων σχολικών μονάδων, γεγονός που θα αυξήσει περαιτέρω το κόστος και είναι αδύνατον να εφαρμοστεί στα χρονικά πλαίσια που προνοεί η νομοθεσία.

Επιπρόσθετα των πιο πάνω προβλημάτων για εφαρμογή της νομοθεσίας τίθεται θέμα συνταγματικότητας των πιο διατάξεων. Ειδικότερα, οι διατάξεις που προστέθηκαν στον υπό Αναπομπή Νόμο με τροπολογίες προσκρούουν στο άρθρο 80 του Συντάγματος, καθότι η ψήφισή τους συνεπάγεται πρόσθετες δαπάνες, ως αναλύεται πιο πάνω.

Το άρθρο 80 του Συντάγματος προβλέπει ότι καμία πρόταση νόμου που συνεπάγεται αύξηση των εξόδων που προβλέπονται από τον Προϋπολογισμό δεν δύναται να υποβληθεί από βουλευτή. (**Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν. Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 2) (2021) 3Α Α.Α.Δ.519, Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν. Βουλής των Αντιπροσώπων (2011) 3 Α . Α.Α.Δ. 72, Αναφορές αρ. 2/18 και 3/18 Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν. Βουλή των Αντιπροσώπων**, ημερομηνίας 6 Φεβρουαρίου 2019).

Σκοπός του Συνταγματικού Νομοθέτη είναι η απόδοση αποκλειστικής εξουσίας για την ετοιμασία του προϋπολογισμού και τον καθορισμό των δαπανών του κράτους στην Εκτελεστική Εξουσία, αφού θα μπορούσε πρόταση Νόμου να επιβαρύνει και να αυξάνει τα έξοδα όλων των προϋπολογισμών πέραν του τρέχοντος και ήδη εγκριθέντος, χωρίς της συναίνεση της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Στις Αναφορές **6/2021 και 7/2021, Πρόεδρος της Δημοκρατίας και Βουλή των Αντιπροσώπων**, ημερομηνίας 20 Ιουλίου 2022, αναφέρθηκαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

“Στην **Αναφορά Αρ. 3/2000, Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν. Βουλή των Αντιπροσώπων (Αρ. 2) (2001) 3 Α.Α.Δ. 519**, εξετάστηκε, ως κρίσιμο ερώτημα, κατά πόσο η πρόταση νόμου, στην οποία αναφέρεται το Άρθρο 80.2 του Συντάγματος, περιορίζεται σε σχέδια νόμου, τα οποία κατατίθενται στη Βουλή από έναν ή περισσότερους βουλευτές ή εκτείνονται και σε κάθε τροποποίηση κυβερνητικού νομοσχεδίου, επαγόμενη αύξηση των δαπανών, που έχει αφετηρία πρόταση βουλευτή. Κρίθηκε σχετικά:

Ο όρος ‘πρόταση νόμου’, ως τεχνικός όρος (term of art) υποδηλώνει σχέδιο νόμου που έχει μη κυβερνητική προέλευση. Κατά κυριολεξία, η χρήση των λέξεων ‘πρόταση νόμου’ περιλαμβάνει και κάθε πρόταση που αναπλάθει το νόμο.

Το Σύνταγμα έχει διαχρονικό χαρακτήρα και κάτω από αυτό το πρίσμα ερμηνεύεται. Όταν το κείμενο συνταγματικής διάταξης είναι διαυγές και η σημασία του διάφανη, εκεί τελειώνει και το ερμηνευτικό εγχείρημα. Όταν όμως, η σημασία του κειμένου είναι διφορούμενη όπως είναι στην προκείμενη περίπτωση, καθοδήγηση στην ερμηνεία του μπορεί να αντληθεί από το σκοπό που ο νομοθέτης επιδιώκει να προαγάγει με τη συγκεκριμένη διάταξη, ορώμενη στο πλαίσιο των ευρύτερων σκοπών του Συντάγματος.

Εμφανής σκοπός του συνταγματικού νομοθέτη, με την καθιέρωση του Άρθρου 80.2, είναι ο αποκλεισμός της ευχέρειας του Νομοθετικού Σώματος να προβαίνει σε προτάσεις που επάγονται αύξηση των δαπανών του Προϋπολογισμού. Εξ αντικειμένου, είναι δύσκολο να δικαιολογηθεί διάκριση μεταξύ σχεδίων νόμου που έχουν αφετηρία βουλευτική πρόταση και βουλευτικών προτάσεων για την τροποποίηση ή αναμόρφωση κυβερνητικού νομοσχεδίου, αμφοτέρων επαγόμενων αύξηση των δαπανών. Αποδοχή των εισηγήσεων της Βουλής, θα ισοδυναμούσε με την αναγνώριση ευχέρειας στη Βουλή να προβαίνει σε ρυθμίσεις, επαγόμενες αύξηση των δαπανών, στο πλαίσιο κάθε κυβερνητικού νομοσχεδίου, το οποίο κατατίθεται.

Η άλλη διάσταση του θέματος θα ήταν η επιψήφιση νόμων, επαγόμενων αύξηση των δαπανών ανεξάρτητα από τις προβλέψεις που γίνονται στον Προϋπολογισμό και τη δυνατότητα αντιμετώπισής του από τα κρατικά ταμεία.”

Συνεπώς οι αναφερόμενες πιο πάνω διατάξεις του υπό αναπομπή Νόμου προσκρούουν στις διατάξεις του Άρθρου 80.2 του Συντάγματος και ως εκ τούτου είναι αντισυνταγματικές καθώς καταστρατηγούν και την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών, την οποία ο Νομοθέτης οφείλει να σέβεται όταν νομοθετεί και συνεπώς να μην υπερβαίνει το πεδίο της αρμοδιότητας όπως αυτό χορηγείται από το Άρθρο 61 του Συντάγματος.

Παραπέμπω στην πρόσφατη Γνωμάτευση στην Αναφορά **1/2022 Πρόεδρος της Δημοκρατίας και Βουλή των Αντιπροσώπων**, ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου 2022, στην οποία αναφέρονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

“Το Άρθρο 61 του Συντάγματος δεν παρέχει τη δυνατότητα στη Βουλή να νομοθετεί ‘εν παντί θέματι’, αλλά

ορίζει ότι η νομοθετική εξουσία της Βουλής ασκείται από τη Βουλή 'εν παντί θέματι'. Συνεπώς, η ευρύτατη και αδιαμφισβήτητη αρμοδιότητα της Βουλής απόρροια της λαϊκής κυριαρχίας, αναφέρεται στην άσκηση της νομοθετικής εξουσίας και δεν περιλαμβάνει, ούτε επιτρέπει παρέμβαση στο έργο της Διοίκησης. Τούτο αποκλείεται από τη θεμελιακή αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών.

Στα ίδια πλαίσια, στις υποθέσεις **Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν. Βουλής των Αντιπροσώπων, Αναφορές 6/2021 και 7/2021**, ημερ. 20.7.2022, αποφασίστηκε ότι η παροχή επιδομάτων από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων αποτελεί κατ' εξοχήν ζήτημα το οποίο εμπίπτει στην αρμοδιότητα της εκτελεστικής εξουσίας και προϋποθέτει ρύθμιση των συγκεκριμένων περιπτώσεων μετά από διαβούλευση με όλους τους αρμόδιους φορείς, ειδική γνώση επί του θέματος και ενδελεχή μελέτη προς αξιολόγηση των οικονομικών συνεπειών."».

Στο πλαίσιο της συζήτησης του αναπεμφθέντος νόμου ενώπιον της επιτροπής, ο Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας και η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας ανέλυσαν περαιτέρω τους λόγους για τους οποίους κρίθηκε σκόπιμη η αναπομπή του εν λόγω νόμου, στη βάση της πιο πάνω επιστολής του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο της συζήτησης έγινε ανταλλαγή απόψεων και κατατέθηκαν εισηγήσεις για βελτίωση του περιεχομένου των δύο πιο πάνω μεταβατικών παραγράφων (γ) και (δ).

Ειδικότερα, η επιτροπή, αφού άκουσε όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε κατά πλειοψηφία των μελών της να τροποποιήσει τις εν λόγω παραγράφους ως ακολούθως:

«(γ) Από τη σχολική χρονιά 2023-2024 τα παιδιά της υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης ηλικίας τεσσάρων (4) ετών και οκτώ (8) μηνών και άνω θα φοιτούν στο σχολείο της εκπαιδευτικής τους περιφέρειας εφόσον οι γονείς ή/και οι κηδεμόνες αυτών το επιθυμούν, ενώ τα παιδιά κάτω των τεσσάρων (4) ετών και οκτώ (8) μηνών θα φοιτούν σε νηπιαγωγεία, με βάση κριτήρια τα οποία θα καθορίζονται από τον Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας και για τα οποία θα ενημερώνεται με την έναρξη της εκάστοτε νέας σχολικής χρονιάς η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού.

(δ) Το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας μέχρι τον Ιούνιο του 2024 θα καταθέσει στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού τον προγραμματισμό του για τη δημιουργία των πρόσθετων απαραίτητων υποδομών σε δημόσια νηπιαγωγεία, με στόχο από τη σχολική χρονιά 2026-2027 να μπορούν να φοιτούν σε αυτά όσα παιδιά το επιθυμούν οι γονείς ή/και οι κηδεμόνες τους.».

Σημειώνεται ότι με τις πιο πάνω τροποποιήσεις συμφώνησε και ο Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού διαμόρφωσε τις ακόλουθες θέσεις:

1. Ο πρόεδρος και το μέλος της επιτροπής βουλευτές του Δημοκρατικού Κόμματος, το μέλος της βουλευτής της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα και το μέλος της βουλευτής της ΔΗΠΑ-Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί της αναπομπής κατά τη συζήτησή της στην ολομέλεια του σώματος.
2. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού αποδέχονται την αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας, υιοθετώντας το κείμενο του αναπεμφθέντος νόμου όπως αυτό έχει τροποποιηθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω.
3. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις απορρίπτουν την αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού καταθέτει την παρούσα έκθεση στην ολομέλεια του σώματος για λήψη τελικής απόφασης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Κύριε Μυλωνά, δικό σου θέμα.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Παύλο Μυλωνά)

Όχι;

Δεν υπάρχουν ομιλητές.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Υπάρχουν, κύριε Πρόεδρε, ο κ. Χριστοφίδης.

(Θόρυβος στην αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέλετε και άλλο χρόνο;

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Ωραία! Θα κάνουμε πέντε λεπτά διάλειμμα και θα επανέλθουμε.

(Ωρα διακοπής: 3.37 μ.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 3.50 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πάρτε ξανά τις θέσεις σας.

Κύριε Λεωνίδου, το Δημοκρατικό Κόμμα πού είναι;

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Είναι εδώ ενωμένο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επανερχόμαστε στη δεύτερη αναπομπή, η οποία αναφέρθηκε προηγουμένως.

Ξεκινούμε με τους ομιλητές και με τον συνάδελφο τον Χρίστο Χριστοφίδη, που έχει ζητήσει τον λόγο.

Κύριε Χριστοφίδη, είσαι παρών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Να δηλώσουν όποιοι θέλουν να μιλήσουν, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν δε δηλώσουν άλλοι, θα μπούμε στην ψηφοφορία.

Παρακαλώ, δηλώστε όσοι θέλετε να αγορεύσετε επί του θέματος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Διαφορετικά θα μείνουμε μόνο με τον κ. Χριστοφίδη.

Κύριε Χριστοφίδη, ξεκινήστε.

Α, έχουμε κι άλλους. Μυλωνάς Παύλος, Αποστόλου Ανδρέας και ούτω καθεξής.

Λοιπόν, κύριε Χριστοφίδη.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Το θέμα που έχουμε ενώπιόν μας είναι ένα θέμα με ιδιαίτερη σοβαρότητα. Στην τελευταία της συνεδρία η ολομέλεια της Βουλής έκαμε αποδεκτή την τροποποίηση της νομοθεσίας που έφερε η κυβέρνηση με δύο τροπολογίες, τις οποίες πρέπει να πω ότι στήριξε ακόμα και το κυβερνών κόμμα. Αυτές οι τροπολογίες έλεγαν ότι ουσιαστικά άφηναν ένα παράθυρο για αποστολή μαθητών στα πλαίσια της δημόσιας υποχρεωτικής εκπαίδευσης σε ιδιωτικά νηπιαγωγεία μόνο για τη χρονιά 2025-2026.

Εμείς, κύριε Πρόεδρε, διαφωνήσαμε και μάλιστα είπαμε ότι είναι πολύ εύκολο το παραθυράκι να γίνει πόρτα και η πόρτα πύλη. Και, πριν αλέκτωρ λαλήσει τρις, είμαστε σήμερα εδώ με μία αναπομπή από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και με μια διευθέτηση στην επιτροπή Παιδείας της Βουλής, η οποία δεν αλλάζει ούτε κατά ένα γιώτα την ουσία της κυβερνητικής πρότασης, η οποία τι λέει; Ότι και κατά την περίοδο μέχρι το 2026, αλλά και μετά από το 2026 η κυβέρνηση θα μπορεί κατά το δοκούν να στέλνει μαθητές στα ιδιωτικά νηπιαγωγεία. Και θέλω να δούμε λίγο το θέμα αρχής. Ξέρετε, οι αρχές στη ζωή γενικά και ειδικά στην πολιτική ζωή του τόπου εν' πολλά σημαντικές. Κάποτε στις Ηνωμένες Πολιτείες πέρασε μια φιλοσοφική αρχή από τον κ. Dewey η οποία έλεγε ότι το σωστό είναι ό,τι δουλεύει, να μην το πω στα αγγλικά, να μη με διορθώσετε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έν' το καλλύττερο παράδειγμα οι Αμερικάνοι, κύριε Χριστοφίδη;

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Όι. Μα, ακριβώς εν' γι' αυτό που το είπα. Τούτη η αρχή τελικά πέρασε και σάρωσε οριζόντια πάρα πολλές χώρες. Αλλά λυπούμαι, διότι δεν μπορούμε να προσεγγίζουμε τα ζητήματα μόνο έτσι. Δεν μπορούμε εν έτει 2022 να υιοθετήσουμε την πολιτική των κουπονιών -διότι περί αυτού πρόκειται- σε κομμάτι της δημόσιας

υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Πάμε με νομοθεσία, κάμνουμε την προδημοτική από τα τέσσερα χρόνια -και πολλά καλά κάμνουμε- υποχρεωτική, αλλά λέμε ότι, ξέρετε, έντζι μπορεί το κράτος να καλύπτει, εννά δίδουμε κουπόνια, για να πηγαίνουν οι μαθητές... Και βεβαίως γιατί με την ίδια λογική να μην το κάμουμε τζιαι στη δημοτική εκπαίδευση ή γιατί με την ίδια λογική να μην το κάμουμε στη μέση εκπαίδευση; Υπάρχουν πρακτικά προβλήματα; Θέλω να πω ότι σήμερα ο Υπουργός Παιδείας -και ας με διαψεύσουν οι συνάδελφοι- παραδέχτηκε κάτι το οποίο εμείς λέμε 'πού την πρώτη στιγμή, ότι η μόνη δέσμευση που ανέλαβε η Κυπριακή Δημοκρατία απέναντι στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας είναι η επέκταση της προδημοτικής εκπαίδευσης στα τέσσερα έτη. Το πώς θα γίνει ήταν καθαρά πολιτική επιλογή της συγκεκριμένης κυβέρνησης. Και ενώ λοιπόν πέρασε μία νομοθεσία -μάλιστα πρέπει να πω τζιαι με πολλές επευφημίες για τις ασφαλιστικές δικλίδες που μπήκαν- αυτή τη στιγμή ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μάς ζητά να αφαιρεθεί κάθε ασφαλιστική δικλίδα και να υιοθετηθεί η αρχική προσέγγιση της κυβέρνησης.

Είμαστε σε ένα κράτος που το 1974 με πολύ λιγότερα μέλη, με πολύ λιγότερες δυνατότητες φιλοξένησε στα δημόσια σχολεία 'πού τη μια στιγμή στην άλλη σχεδόν διπλάσιο αριθμό μαθητών τζιαι δεν μπορούμε -ισχυρίζονται κάποιοι- να κάμουμε τέτοιες μεταβατικές προσεγγίσεις εντός της δημόσιας εκπαίδευσης, για να καλύψουμε τις ανάγκες, επαναλαμβάνω, ιδιαίτερα όταν μας το επιτρέπει η συμφωνία που κάμαμε με το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας!

Τζιαι θέλω να κλείσω με το εξής: Τελικά, λυπούμαι να πω ότι τα €12 εκατομ. που υπάρχουν στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, αν γίνει αποδεκτή η αναπομπή του Προέδρου, αντί να παν για τη στήριξη του δημόσιου σχολείου τζιαι για την ανάγκη δημιουργίας υποδομών, δυστυχώς πάλι θα μοιραστούν σε λίγους και συγκεκριμένους.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Χριστοφίδη.

Έχει ολοκληρώσει ο κ. Χριστοφίδης.

Κύριε πρόεδρε της επιτροπής, είναι εύκολο να μιλήσετε τελευταίος, για να μιλήσουν οι άλλοι συνάδελφοι;

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Βεβαίως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Αποστόλου, έχετε τον λόγο.

Ο Ανδρέας ο Αποστόλου εκ μέρους της ΕΔΕΚ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Καταρχάς χρόνια πολλά σε όλους. Θέλω να πω και θέλω να είμαι ξεκάθαρος ότι η ευθύνη για το ότι βρισκόμαστε σήμερα εδώ και συζητούμε αυτό το θέμα είναι καθαρά του Υπουργείου Παιδείας. Είναι καθαρά του Υπουργείου Παιδείας, κύριε Πρόεδρε, γιατί, μετά από πολύωρες συζητήσεις και συνεδριάσεις στην επιτροπή Παιδείας, στην τελευταία συνεδρία του σώματος... Πριν την ψήφιση των προϋπολογισμών και πριν την ψήφιση του συγκεκριμένου νομοσχεδίου, στην παρουσία του ίδιου του υπουργού είχε συμφωνηθεί και ομόφωνα τότε στην επιτροπή Παιδείας και με τις ψήφους των συναδέλφων του Δημοκρατικού Συναγερμού είχε τροποποιηθεί το νομοσχέδιο. Είχε οδηγηθεί στην ολομέλεια προς ψήφιση, ήταν σε γνώση του υπουργείου πριν την ψήφιση το νομοσχέδιο και δεν ψηφίσαμε τροπολογίες την ημέρα της συνεδρίασης της ολομέλειας, για να πει κάποιος ότι δεν ήταν μετά από συζήτηση με το Υπουργείο Παιδείας που καταλήξαμε. Και προς έκπληξη όλων -και μιλώ με όλους τους συναδέλφους- τελικά αποφασίστηκε από το υπουργείο και από τον Πρόεδρο να αναπεμφθεί η συγκεκριμένη νομοθεσία.

Φυσικά, κύριε Πρόεδρε, εμείς ποτέ εκδικητικά σε κάτι το οποίο θα στηρίξει μια πολύ μεγάλη μερίδα των πολιτών δε συμπεριφερθήκαμε και δε θα συμπεριφερθούμε. Και επειδή πραγματικά πιστεύουμε ότι η επέκταση της προδημοτικής, έτσι ώστε να φοιτούν δωρεάν τα παιδιά από τα τέσσερα έτη και όχι από τα τέσσερα έτη και οκτώ μήνες, που ισχύει σήμερα, είναι ένα ουσιαστικό μέτρο το οποίο θα στηρίξει τις οικογένειες, σήμερα στη συζήτηση στην παρουσία του υπουργού προσπαθήσαμε ξανά να βρεθεί μια συμβιβαστική λύση και καλέσαμε ξανά τον υπουργό να κάνει αλλαγές πάνω στο αρχικό νομοσχέδιο το οποίο έχει καταθέσει.

Να πω ότι το νομοσχέδιο το οποίο έχουμε, το τελικό νομοσχέδιο που έχουμε ενώπιόν μας, αν τελικά γίνει αποδεκτή η αναπομπή, δε μας ικανοποιεί πλήρως και θέλω να το ξεκαθαρίσω αυτό. Δε μας ικανοποιεί όσο μας ικανοποιούσε το νομοσχέδιο το οποίο ο Πρόεδρος τελικά ανέπεμψε, αλλά τουλάχιστον -και καλώ όλους να διαβάσουν, για να διαπιστώσουν αν είναι το ίδιο ή αν έχει αλλαγές- δεσμεύει την κυβέρνηση, προφανώς τη νέα

κυβέρνηση και τον νέο Υπουργό Παιδείας, έτσι ώστε να ενημερώνει την επιτροπή Παιδείας, να καταθέσει μετά την έναρξη της εφαρμογής του πλάνου τον Ιούλιο του 2024 πλήρη σχεδιασμό για την αναβάθμιση, την επέκταση και τη δημιουργία νέων δημόσιων νηπιαγωγείων, το διορισμό νέων εκπαιδευτικών στα δημόσια νηπιαγωγεία. Ο στόχος είναι μετά την εφαρμογή του συγκεκριμένου προγράμματος -το γράφει ξεκάθαρα το νέο κείμενο- για όσα παιδιά οι γονείς τους το επιθυμούν να φοιτούν στα δημόσια νηπιαγωγεία να υπάρχουν θέσεις, έτσι ώστε να καλυφθούν αυτές οι ανάγκες.

Επειδή, κύριε Πρόεδρε, η πολιτική για μας ποτέ δεν ήταν μαύρο ή άσπρο, επειδή έχουμε τις ανησυχίες μας, επειδή αντιλαμβανόμαστε πλήρως τον κάθε συνάδελφο, το τι θα ψηφίσει σήμερα όσον αφορά την αναπομπή, και σέβομαι πραγματικά όλες τις απόψεις, γιατί υπάρχουν και δικές μας ανησυχίες και το καταθέτω, εμείς βάζοντας στη ζυγαριά τα δύο και, μετά τις αλλαγές που έχει αποδεχτεί ο Υπουργός Παιδείας, θα αποδεχτούμε την αναπομπή. Αν τελικά η αναπομπή δεν γίνει αποδεκτή, θέλω να καλέσω τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για το καλό των οικογενειών και των παιδιών, όπως βάζουμε και εμείς σήμερα νερό στο κρασί μας, να βάλει και ο ίδιος και να υπογράψει τελικά τη νομοθεσία την οποία έχουμε ψηφίσει. Αλλά σε κάθε περίπτωση, ό,τι και να γίνει, κύριε Πρόεδρε, ο επόμενος Υπουργός Παιδείας -και είναι εδώ ο ρόλος και η ευθύνη μας- έχει την ευθύνη, έτσι ώστε να εφαρμόσει το πρόγραμμα σωστά στηρίζοντας τις οικογένειες που το έχουν ανάγκη, γιατί σήμερα πληρώνουν αυτά τα έξοδα. Έχει την ευθύνη και θα είμαστε εμείς θεματοφύλακες, γιατί πιστεύουμε στο δημόσιο σχολείο και πιστεύουμε με πράξεις στο δημόσιο σχολείο, έτσι ώστε να ενισχυθούν τα δημόσια νηπιαγωγεία, να έρθουν ενώπιόν μας τα χρονοδιαγράμματα και να κτιστούν οι απαραίτητες δομές, όπως καταγράφεται και στο νομοσχέδιο το οποίο έχουμε ενώπιόν μας, έτσι ώστε να επιτευχθεί ο στόχος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ τον συνάδελφο Ανδρέα Αποστόλου.

Και τον λόγο έχει ο συνάδελφος Αλέκος Τρυφωνίδης.

Κύριε Τρυφωνίδη.

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Χρόνια πολλά με υγεία και είθε ο νέος χρόνος να φέρει την απελευθέρωση της πατρίδας μας και κάθε καλό για όλους μας.

Σίγουρα, αυτό το νομοσχέδιο, η προσπάθεια της κυβέρνησης για επέκταση της προδημοτικής από τα τέσσερα έτη και οκτώ μήνες στα τέσσερα έτη σταδιακά, μας βρίσκει σύμφωνους, γιατί, με βάση τις μελέτες που έχουν γίνει, είναι επ' ωφελεία της παιδείας και γενικότερα της οικονομίας του τόπου.

Η επέκταση αυτή έπρεπε να σχεδιαστεί, για να είναι μέσα στον δημόσιο τομέα και αυτός είναι ο στόχος όλων. Δυστυχώς, δεν έγινε αυτός ο σχεδιασμός και, για να μη χαθούν τα €12 εκατομ. που έχουν μπει στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, κάναμε τους συμβιβασμούς και ψηφίσαμε, όπως ανέφερε ο συνάδελφος ο Αποστόλου, στην προηγούμενη συνεδρία με τις σχετικές τροποποιήσεις. Έρχεται ο Πρόεδρος και λέει ότι αυξάνεται το κόστος για το κράτος. Μα, η αύξηση του κόστους για το κράτος είναι μέσα στα πλαίσια της πολιτικής που θέλει να εφαρμόσει η κυβέρνηση.

Η κυβέρνηση θέλει επέκταση της προδημοτικής και ψηφίζουμε μέσα στα πλαίσια αυτά ένα κόστος. Δυστυχώς, άλλα η κυβέρνηση τα αναπέμπει λόγω κόστους και άλλα όχι, επιλεκτικά. Το σημειώνω αυτό! Σήμερα έγιναν κάποιες τροποποιήσεις που έχει δεχτεί ο υπουργός. Έχουμε κι εμείς σοβαρότατες ανησυχίες για το πώς θα εξελιχθεί, όμως θα ψηφίσουμε, για να μη φέρουν καμιά δικαιολογία ότι χάσαμε τα δώδεκα εκατομμύρια. Και είναι υπόχρεο το υπουργείο να φέρει τον σχεδιασμό του και τες υποδομές, όλες τες υποδομές, γιατί το κάθε παιδί, η κάθε οικογένεια θα επιλέγει πού να φοιτήσει το παιδί και είναι υπόχρεο το υπουργείο οποιασδήποτε κυβέρνησης να έχει τις υποδομές, για να φοιτήσουν τα παιδιά στην προδημοτική στον δημόσιο τομέα.

Επομένως, θα κάνουμε δεκτή την αναπομπή μερικώς, όπως λέμε, με τις τροποποιήσεις που έγιναν σήμερα και θα αναμένουμε από το υπουργείο της επόμενης κυβέρνησης να φέρει τον σχεδιασμό για τις κτιριακές υποδομές μέσα στον επόμενο χρόνο, όπως είναι μέσα στο νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Τρυφωνίδη.

Και τον λόγο θα πάρει ο συνάδελφος ο Σαββίδης ο Χρύσανθος από την Πάφο.

Κύριε Χρύσανθε.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Αγαπητοί συνάδελφοι, συναδέλφισσες,

Καταρχάς να ξεκαθαρίσω ότι είμαστε υπέρ της επέκτασης της προδημοτικής από τα τέσσερα χρόνια, γιατί θα βοηθήσει τους μαθητές, τουλάχιστον έτσι λεν οι έρευνες τις οποίες μας έχουν παρουσιάσει, θα βοηθηθούν και οι γονείς στο ότι θα μπορέσουν να έχουν τα παιδιά τους σε σχολικές μονάδες. Να ενθυμίσω επίσης ότι υπήρξε έντονος προβληματισμός στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, ακολούθησαν πολύωρες συνεδριάσεις και να πούμε ότι ομόφωνα η Κοινοβουλευτική Επιτροπή της Παιδείας έχει δεχθεί τες τροπολογίες του υποφαινομένου, όπως και του συναδέλφου του κ. Ανδρέα Αποστόλου, παρόντος του κ. Υπουργού της Παιδείας. Ο κ. Υπουργός Παιδείας ήταν παρών και μας λέει «προχωρήστε, είναι όλα μια χαρά!». Δεν το λέει ο Σαββίδης, το έχει πει ο απερχόμενος Υπουργός Παιδείας κ. Πρόδρομος Προδρόμου! Τι έλεγε... Και δεν κάναμε τροπολογίες εκ των υστέρων!

Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε,

Εντάξαμε τις τροπολογίες του Σαββίδη και του Αποστόλου μέσα στο κείμενο. Και τι έλεεν; Να ενθυμίσω ότι κάποιιοι προσπαθούν να κάμουν το μαύρο άσπρο τζιαι το άσπρο μαύρο. Το 2023-2024 να φοιτούν στα δημόσια σχολεία και κοινοτικά νηπιαγωγεία. Όσοι δεν ηξέρουσιν, τα κοινοτικά νηπιαγωγεία, φίλε Πρόεδρε, επιδοτούνται κατά 50%. Άρα, τούτο που λέσιν «δε θα επιδοτούνται»... Θα επιδοτούνται κατά άλλο 50% και να μη μας λένε πράματα που δεν υφίστανται! Και είπαμε το ίδιο πράγμα να συμβεί και το 2024-2025, δημόσια και κοινοτικά, άρα συνεχίζει η επιδότηση. Και τι είπαν; «Εδώσαμέν σας δύο χρόνια, ευελπιστώντας ότι αυτή η κυβέρνηση θα έχτιζε σχολικές μονάδες, αλλά...». Ας μην το πω καλύτερα. Το 2025-2026 τι λέμε: Δημόσια κοινοτικά και, αν χρειαστεί, ιδιωτικά. Και, αν χρειαστεί, ιδιωτικά! Πού έν' το πρόβλημα; Δηλαδή αφήννομέν τους τζιαι το περιθώριο αυτό, όπως είναι λογικό. Και τι έρχονται... Ενώ το αποδεχτήκασιν, δεν ξέρουμε τι συνέβη εν μία νυκτί, έρχονται τζιαι λέσιν τελικά, ο Πρόεδρος, «κάνω αναπομπή, γιατί», λέει, «το 2024-2025 ίσως, ίσως»... Και εγώ προκαλώ δημόσια τον υπουργό -και να γραφτεί στα πρακτικά παρακαλώ, και να το θυμάστε καλά- να δούμε τον πραγματικό αριθμό των αναγκών του 2024-2025, γιατί είπασιν 750 μαθητές και έκαναν αλημνείες με νούμερα, €50.000 αγορά η αίθουσα, €39.000 ο καθηγητής, κάποια λειτουργικά έξοδα, εβκάλαν €110.000, για να λειτουργήσει μια τάξη των είκοσι πέντε μαθητών, άρα, αν κάμουμεν εκατό αίθουσες, εννά χρειασούμεν εκατομμύρια! Αρέσκουν μου πολλά τα μαθηματικά τους! Πρέπει να γραφτούν μέσα σε ωραίο βιβλίο να δημοσιευτούν! Πραγματικά, έν' εξωφρενικό! Επειδή πραγματικά, όταν θέλεις να πείσεις για κάτι, γράφεις ό,τι θέλεις!

Επίσης, αγαπητοί συνάδελφοι, που εταχθήκατε υπέρ, λέχθηκε ότι «εδεχτήκαν αλλαγές». Μα, ποιες αλλαγές; Μα, σοβαρομιλάτε; Ούτε ένα νι -και σας προκαλώ- ούτε ένα νι εν αλλάξασιν. Ούτε νι! Ούτε νι! Να το πω νι μικρό. Να σας το πω νι μικρό. Καμία αλλαγή δεν εκάμασιν! Ερίξαν σας στάχτη στα μάτια, για να κάμουν το δικό τους, όπως το κάμνουν, προσβάλλοντάς μας, γιατί έδειξαν πόσο αναξιόπιστοι είναι. Ενώ οι ίδιοι μας υπέδειξαν το τι πρέπει να ψηφίσουμε και συμφωνήσαμε, ούτε σε εβδομήντα δύο ώρες αλλάξαν άποψη! Τζιαι ποιος τους έσει, αγαπητέ φίλε Αποστόλου, εμπιστοσύνη; Ακούστε τι τους είπε: «το 2026»! Εννά 'ν ο Πρόδρομος ο Πρόδρομος το 2026 τζιαιαμαί να κάθεται τζι εννά σου εφαρμόσει τούτα που εγκρίνοντα σήμερα! Για όνομα του Θεού! Τζιαι πιστεύκετέ τους; Μα, ποιον περιπαίζουσιν; Περιπαίζει μας ο Πρόδρομος τζιαι, άμα εννά έρτει το 2026, εννά εφαρμόσει, συνάδελφε Αποστόλου, τούτα που σου λέει σήμερα; Ξέρεις τι εννά 'ρτει να σου πει; «Γεια σου, Αντρέα μου, bye!»), έτσι εννά σας πει. Κοροϊδία!

Τζιαι να πάω σε ένα άλλο θέμα. Ακούστε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, α λα καρτ συμπεριφορές, συγγνώμη που εννά απογοητεύσω κάποιους. Πριν δεκαπέντε-είκοσι μέρες -και επαναλαμβάνω, γιατί κάποιιοι επαρεξηγήσαν μας, είμαστε υπέρ της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης των παιδιών, είμαστε υπέρ- τι είπαμε τότε εμείς, ως κόμμα; «Κύριοι, εμείς θέλουμε να κάμνομεν σωστές δουλειές; Μα, δεν υπάρχει κυβερνώσα Βουλή, δεν μπορεί κυβερνώσα... Δεν υπάρχει κυβερνώσα Βουλή να αυξάνει τον προϋπολογισμό». Τζιαι τι κάμνει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας; «Κανένα πρόβλημα, η κυβερνώσα Βουλή», αυτοαναίρεθηκε, «δικαιούται να αυξάνει προϋπολογισμούς»! Αυτό έκανε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Σήμερα, α λα καρτ, «μα, είντα μ' που εννά τα κάμετε, κύριοι, εννά αυξήσετε τους προϋπολογισμούς του κράτους;».

Άρα, αποδεικνύεται πολλάκις η α λα καρτ συμπεριφορά του Προέδρου της Δημοκρατίας και ζητάτε από εμάς να μην είμαστε σοβαροί τζιαι τουλάχιστον να σεβόμαστε τους εαυτούς μας. Όχι, κύριοι, τουλάχιστον, ώσπου είμαι δαμαί βουλευτής, μπορεί να είμαι μια πενταετία, μπορεί να είμαι δκυο, εν ηξέρω, θα σεβόμαι τον εαυτό μου! Τζιαι τις κοροϊδίες να τις λένε σε άλλους και όχι σε εμάς.

Τζιαι ποιος σας είπε ότι εννά χαθούν τα λεφτά, τα δώδεκα εκατομμύρια; Ποιος σας είπε;

Ποιος σε έπεισε, κύριε Τρυφωνίδη;

Πε μου ποιος σε έπεισε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε...

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Συγγνώμη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε, προς το προεδρείο.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε.

Ποιος σας είπε ότι εννά χαθούν; Ποιος σας το είπε, πείτε μου να καταλάβω, γιατί εννά χαθούν; Εξηγήστε μου τζι εμένα γιατί να χαθούν!. Τίποτε έθθα χαθεί, κύριοι, ούτε σεντ έθθα χαθεί. Τζιαι να μην να πιστεύκετε εύκολα το τι σας λέει ο καθένας, γιατί -ένα μόνο πρωταρχικό πράμα να θυμάστε- είναι αναξιόπιστοι, κύριοι.

Εγώ, όταν μου γελάσεις μια φορά, φίλε Πρόεδρε, έντζε είμαι μαννός τζιαι τη δεύτερη φορά τζιαι την τρίτη φορά. Ακόμα να μαννέψουμε! Γι' αυτό εννά καλέσω τους συναδέλφους να γίνουμε λίγο πιο σοβαροί επί του συγκεκριμένου, για θέματα παιδείας, γιατί η ραχοκοκαλιά της παιδείας είναι η δημόσια παιδεία. Αν κάποιος θέλουν να εξωθούν, να βοηθούν... Έν' δικό τους θέμα, σεβαστό, αλλά εκεί που κτίσαμε τόσα χρόνια τις επιτυχίες μας ως κράτος, ως κοινωνία -και οι πλείστοι είμαστε απόφοιτοι δημοσίων σχολείων!- είναι το δημόσιο σχολείο. Και, ναι, θέλουμε να επεκταθούν τα δημόσια σχολεία, όχι μόνο της προδημοτικής και δημοτικής, αλλά και της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης. Και να υπενθυμίσω για πολλοστή φορά πόσο αντιφατική είναι αυτή η κοινωνία, αυτό το κράτος. Κάναμε προπαγάνδα ως κράτος να αξιοποιήσουμε μαθητές στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση και δεν έχουμε σχολικές μονάδες. Προσέξτε, υπάρχει φυσική ανάγκη σήμερα σχολικών μονάδων στην τεχνική εκπαίδευση, υπάρχει, έν' υφιστάμενη τζι εν εκάμαν τίποτε τζιαι εννά σας κάμουςιν το 2026, που εννά 'ν άλλος Πρόεδρος!

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Χρύσανθε.

Τον λόγο έχει ο συνάδελφος ο Γεώργιος Κάρουλλας από τον Δημοκρατικό Συναγερμό.

Κύριε Κάρουλλα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΟΥΛΛΑΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Χρόνια σας πολλά, σε όλες και όλους!

Έχουμε ενώπιόν μας, όπως και στις 2 του Δεκέμβρη, σε αυτή την ολομέλεια μια εξαιρετη παιδαγωγική ευκαιρία για τα παιδιά κάτω των τεσσάρων ετών, ούτως ώστε η εκπαίδευσή τους να αρχίζει από αυτή την ηλικία. Μια καινοτομία που εισάγεται στα πλαίσια του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με €1,2 εκατομ., με όφελος -τζιαι να ακουστεί αυτό- για οκτώμισι χιλιάδες νοικοκυριά, οκτώμισι χιλιάδες νοικοκυριά!

Δύο του Δεκέμβρη εδώ είχαμε τονίσει τους κινδύνους τόσο από την απόρριψη, αλλά και από το... Σε κάτι που κι εμείς συναινέσαμε στα πλαίσια της ευρύτερης κοινοβουλευτικής συναίνεσης, για να επιλυθεί ένα ζήτημα τζιαι να προχωρήσει και να μην απορριφθεί το εν λόγω νομοσχέδιο τζιαι να χαθεί αυτή η ευκαιρία, είχαμε τονίσει τους κινδύνους παρά το ό,τι είχαμε να ψηφίσουμε τη δεδομένη ημέρα.

Τζιαι για την ιδιωτική εκπαίδευση πάλι είχαμε τονίσει ότι το 20% θα το πετάξουμε; Τζιαι αυτή η ευκαιρία πρέπει να δίδεται στα παιδιά. Άρα, μπροστά στην ευκαιρία αυτή να πράττουμε κάτι το ουσιαστικό, κάτι το οποίο δε θα 'ναι έκτακτη ανάγκη, όπως το 1974. Μη κακό να έχουμε ξανά τις ίδιες στιγμές, που επηγαίναμεν σχολείο πρῶι τζιαι απόγευμα, για να καλυφτούν οι ανάγκες. Εζητήσαμεν από το υπουργείο -τζι εσυνεδριάσαμεν τζι εμείς σήμερα- στο κείμενο το οποίο έχουμε ενώπιόν μας να κατατεθεί σχετικός προγραμματισμός και όσοι επιθυμούν να απευθύνονται και στην ιδιωτική εκπαίδευση.

Άρα, ως Δημοκρατικός Συναγερμός τασσόμαστε υπέρ της ανατομής του Προέδρου της Δημοκρατίας και το κείμενο το οποίο έχουμε ετοιμάσει συλλογικά σήμερα στην επιτροπή Παιδείας, το νέο κείμενο που έχουμε ενώπιόν μας, θα το υπερψηφίσουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΟΥΛΛΑΣ:

Και η έκκληση που κάμνουμεν είναι να κάνουμε δεύτερες σκέψεις ως σώμα για το καλό αυτών των παιδιών που έχουν αυτή την ευκαιρία ενώπιόν τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ τον κ. Γεώργιο Κάρουλλα.

Ο συνάδελφος Θεοπέμπτου ο Χαράλαμπος.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Πολλά σύντομα, Πρόεδρε, ευχαριστώ.

Εγώ θέλω να σας θυμίσω ότι πριν τρία χρόνια αλλάξαμε τη νομοθεσία, για να μπορούν τα μωρά και να είναι υποχρεωτικό να πηγαίνουν στην προδημοτική τζιαι συγκεκριμένες ηλικίες. Αναφέρθηκε έντονα μέσα στις συζητήσεις που εκάμαμεν τζιαι δαμαί τζιαι στην επιτροπή Παιδείας ο προγραμματισμός που έπρεπε να κάμει το Υπουργείο Παιδείας, για να είναι έτοιμο. Τζιαι εμένα δε μου αρέσει να βλέπω δικαιολογίες με ποσά μέσα στις εκθέσεις της επιτροπής Παιδείας, γιατί πρέπει να γίνει το ένα ή το άλλο με κοστολογήσεις τζιαι να παίρνονται αποφάσεις για θέματα παιδείας τόσο σοβαρές με τη βάση την κοστολόγηση.

Το νούμερο ένα που μας ενδιαφέρει, Πρόεδρε, έν' η μάθηση των παιδιών, τι είναι το πιο σωστό για τα παιδιά και όχι αν θα στοιχίσει η προκατασκευασμένη αίθουσα τόσα λεφτά ή λιγότερα λεφτά. Δεν μπορώ να καταλάβω το σκεπτικό ακόμα τζιαι του συντάκτη της έκθεσης! Για τούτο τον λόγο εμείς θα ταχθούμε ενάντια στην αναπομπή.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Θεοπέμπτου.

Ο συνάδελφος ο Γιώργος Λουκαΐδης από το ΑΚΕΛ. Ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ.

Κύριε Λουκαΐδη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Έχει περίπου εξαντληθεί η συζήτηση, αλλά θέλω τζιαι εγώ με τη σειρά μου, προσθέτοντας σε αυτά που έχουν ειπωθεί, ιδιαίτερα από τον συνάδελφο τον Χρίστο τον Χριστοφίδη, να πω ότι η υποχρέωση του κράτους είναι να προσφέρει υψηλής ποιότητας δημόσια δωρεάν εκπαίδευση σε όλα τα παιδιά και σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Αυτός είναι ο δικός μας ο στόχος, αυτός έπρεπε να είναι ο στόχος για το κράτος, ξεκαθαρίζοντας βεβαίως ότι θα πρέπει να διασφαλίζεται και η επιλογή του κάθε γονιού να επιλέγει κατά πόσο θα στείλει τα παιδιά του να φοιτήσουν σε αυτή την εκπαίδευση που έχω περιγράψει ή αν θέλει να τα στείλει σε ιδιωτικό σχολείο, ίδρυμα οποιασδήποτε βαθμίδας, όπου και εκεί βεβαίως πρέπει να διασφαλίζεται η υψηλή ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Τζιαι έσκει ευθύνη το κράτος και εκεί να διασφαλίζει την υψηλή ποιότητα.

Η τοποθέτησή μας επί του συγκεκριμένου ζητήματος από την ώρα που εμφανίστηκε μέχρι και σήμερα - τζιαι αναφέρομαι στο ΑΚΕΛ- ξεκινά από αυτή τη βασική θέση αρχής, δε στρέφεται εναντίον κανενός. Θέλει να προστατεύσει τη δημόσια εκπαίδευση. Το δικαίωμα στη δημόσια εκπαίδευση. Αυτό που δυστυχώς κάμνει η κυβέρνηση είναι το αντίθετο από το επιδιωκόμενο, τουλάχιστον από εμάς τζιαι νομίζω τζιαι την πλειοψηφία. Ουσιαστικά, καθιστά υποχρεωτική -σωστά- επεκτείνοντας την προδημοτική εκπαίδευση προς τα κάτω, αλλά αναγκάζει τους γονιούς, γιατί δε δίνει τη δυνατότητα σε άλλη επιλογή, να πηγαίνουν στα ιδιωτικά. Αυτό είναι που συμβαίνει. Είναι υποχρεωτική ιδιωτική εκπαίδευση! Είναι έναν πράμαν να δώσεις τη δυνατότητα να επιλέξει κάποιος να πάει στην ιδιωτική εκπαίδευση, είναι άλλο πράγμα να τον αναγκάζεις. Και ό,τι συζητούμε από την πρώτη μέρα που κατατέθηκε αυτό το νομοσχέδιο κινείται σε αυτή τη λογική. Και αυτή είναι η λογική που θα κατοχυρωθεί, αν εγκριθεί αυτή η αναπομπή σήμερα, όπως διαμορφώθηκε ιδιαίτερα. Το κράτος πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες του τζιαι να προσφέρει σε αυτή την ηλικιακή κατηγορία με την επέκταση προς τα κάτω της προδημοτικής το δικαίωμα στο κάθε παιδί σε υψηλής ποιότητας δημόσια δωρεάν εκπαίδευση. Τζιαι απ' εκεί και πέρα, όσοι θέλουν να επιλέξουν βεβαίως ελεύθερα να παν στην ιδιωτική.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Λουκαΐδη.

Τον λόγο έχει ο πρόεδρος της επιτροπής Παιδείας.

Με συγχωρείτε! Κύριε Μυλωνά, να περιμένεις να μιλήσει ο κ. Γεωργιάδης και μετά. Είπαμε ο πρόεδρος της επιτροπής να μιλήσει τελευταίος.

ΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ένα πολύ σύντομο σχόλιο. Μα πώς θα επιλέξει, κύριε Πρόεδρε, ο γονέας εκείνος που επιθυμεί να στείλει το παιδί του σε ιδιωτικό; Πώς θα ασκήσει αυτό το δικαίωμα, το οποίο τόνισε ο κ. Λουκαΐδης μόλις τώρα, εάν

απορριφθεί η αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας; Επειδή, εάν απορριφθεί, θα αποκλείεται αυτό το δικαίωμα. Μας το λέει καθαρά και η Νομική Υπηρεσία. Η ψήφιση του εδαφίου 4(γ) και 4(δ) ως την εψηφίσαμεν και οφείλω, κύριε Πρόεδρε, να αναγνωρίσω και το σφάλμα από μέρους της δικής μας της ομάδας -ήταν σφάλμα, δεν το προσέξαμε, ήταν σφάλμα το οποίο εμείς σήμερα αναγνωρίζοντάς το, θα διορθώσουμε. Αλλά, εάν απορριφθεί η αναπομπή, αποκλείεται το δικαίωμα του πολίτη να εγγράψει το παιδί του σε ιδιωτικό νηπιαγωγείο. Με νόμο θα αποκλείουμε την πρόσβαση σε ιδιωτικό νηπιαγωγείο. Θα τα κλείσουμε τα ιδιωτικά νηπιαγωγεία με νόμο, με την απόφασή μας! Ένα είναι η υποχρέωση του κράτους πράγματι να παρέχει την πρόσβαση στο δημόσιο βέβαια σε όσα παιδιά επιθυμούν τζαι είναι εντελώς διαφορετικό να αφήσουμε τούτο το πράγμα χωρίς να το διορθώσουμε, ώστε να αποκλείουμε τα ιδιωτικά, να τα κλείσουμε! Και το τονίζω αυτό, κύριε Πρόεδρε, για να ξέρουμε τι ψηφίζουμε.

Γι' αυτό εμείς θα υπερψηφίσουμε αυτό το κείμενο ως έχει διαμορφωθεί, το οποίο είναι ένα λογικό κείμενο το οποίο επιχειρεί κατ' ακρίβειαν αυτό που είπε ο κ. Λουκαΐδης, να υπάρχει το δικαίωμα και η υποχρέωση του δημοσίου να παρέχει χωρίς να απαγορεύουμε το ιδιωτικό.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Δαμιανού, Άριστε Δαμιανού.

Θα μείνω στις πρωτολογίες και θα μιλήσει ο πρόεδρος της επιτροπής μετά.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Έχει εγκριθεί, με τη διαφωνία μας, μία νομοθεσία η οποία είναι πρόχειρη. Μετά και από τη σημερινή ψήφιση ούτως ή άλλως αυτή η νομοθεσία και η εφαρμογή της μετατίθενται στο μεσοπρόθεσμο μέλλον. Μάλιστα, πρέπει να πω ότι ως νομοθέτης δε νιώθω και πολύ άνετα να βλέπω αναφορές που γίνονται στη σφαίρα της ευχής, λέγοντας ότι θα πρέπει να καταθέσει τον Ιούνιο του '24 προγραμματισμό για τη δημιουργία πρόσθετων απαραίτητων υποδομών. Αυτά δεν είναι επιτακτικές ρυθμίσεις νόμων.

Αλλά έχω πάρει τον λόγο, για να πω το εξής: Έχει δίκαιο στην ανάλυση ο κ. Γεωργιάδης, πλην όμως αυτή η νομοθεσία και η πολιτική πρόθεση θα είναι δουλειά της κυβέρνησης που θα αναλάβει την 1^η Μαρτίου 2023. Και σε αυτή την κυβέρνηση θα εναπόκειται να εξορθολογήσει μια νομοθεσία που, όπως και αν ψηφιστεί ή απορριφθεί ή εγκριθεί, είναι προβληματική εκ των προτέρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω η τοποθέτηση του Άριστου λύει τα προβλήματα. Ήταν πολλά τετράγωνη λογική. Εσκέφτουμουν να το πω, αλλά λέω να μεν σας επηρεάσω.

Μένοντας στις πρωτολογίες, θα πάμε στον πρόεδρο της επιτροπής τον Παύλο Μυλωνά.

Κύριε Μυλωνά.

Τον πρόεδρο της επιτροπής Παιδείας για όσους ακούουν 'πού το ραδιόφωνο.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Εγεμώσαμεν προέδρους, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το Σύνταγμα αυτό μας λέει.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Επειδή ελέχθησαν πολλά πράγματα απ' όλους τους συναδέλφους, με τα περισσότερα συμφωνώ, κυρίως με αυτούς που θα καταψηφίσουν βέβαια την αναπομπή, αλλά το ακραίο που άκουσα από τον κ. Γεωργιάδη δεν μπορώ να μην το σχολιάσω και απολογούμαι, κύριε Γεωργιάδη, πραγματικά. Διά νόμου θα απαγορεύσουμε την εκπαίδευση!

Πρέπει να σας πω, κύριε Γεωργιάδη και αγαπητοί συνάδελφοι, ότι, όπως εκάμαμεν τα σχολεία μας με τις ευφάνταστες μεταρρυθμίσεις από το 2000 περίπου και μετά, οι περισσότεροι από μας... και σας το λέω δημόσια εγώ ότι εγώ, αν είχα την οικονομική δυνατότητα, θα έπαιρνα το παιδί μου σε ιδιωτικό σχολείο και είμαι πρόεδρος της επιτροπής Παιδείας. Όπως εκάμαμεν τα δημόσια σχολεία, αυτό πετυχαίνουμε. Πώς τα εκαταφέραμεν πάντως εν' μια άλλη ιστορία. Να ψάχνουμε μη γκετοποιημένα σχολεία, για να πάρουμε η ελίτ της Κύπρου, τα παιδιά μας εκεί! Ελάτε μαζί μου στις βόλτες που κάνουμε στα σχολεία με την επιτροπή Παιδείας να το δείτε. Ελάτε να μιλήσετε με καθηγητές που είναι απελπισμένοι στα δημόσια σχολεία, διότι δεν μπορούν να κουμαντάρουν την κατάσταση! Άστε τους συνδικαλιστές έξω. Και το κόμμα μου έχει συνδικαλιστές. Αυτοί μια

χαρά εκπροσωπούν τα συμφέροντα των εκπαιδευτικών, κάμνουν τη δουλειά τους σωστά οι άνθρωποι. Εμείς μιλούμε ως γονείς και ως πολίτες οι οποίοι, υποτίθεται, νοιαζόμαστε για τη δημόσια παιδεία. Ποιοι τα κάμαμε μαντάρα και στα δημόσια σχολεία μας αντιμετωπίζουμε τόσα προβλήματα; Όλοι μαζί τα εκάμαμεν!

Τη μεγαλύτερη ευθύνη όμως τη φέρει η κυβέρνηση των τελευταίων δέκα ετών. Τεράστια ευθύνη! Και δεν μπορούν να κρύβονται τα προβλήματα κάτω από το χαλί. Και κανένας νόμος δεν απαγορεύει την ιδιωτική εκπαίδευση. Ούτε από την άλλη πρέπει να είναι χάος τα σχολεία μας, για να κάμνουμε πολιτικά παιχνίδια εμείς σε βάρος των παιδιών μας. Είναι δύο άκρα, κύριε Πρόεδρε, με τα οποία αηδιάζω σε πολιτικό επίπεδο όσο δεν μπορείτε να φανταστείτε. Και το ξέρουμε όλοι, όταν βρεθούμε μόνοι μας και τα κουβεντιάζουμε. Επομένως, πρέπει να κάμουμε εθνικό σχέδιο παιδείας και να το πάρουμε ως εθνική πολιτική όλοι μαζί για το καλό των παιδιών μας.

Δεύτερον, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι ο μεγαλύτερος πολιτικός υποκριτής, γιατί είναι και νομικός! Δεν μπορεί να του λείπει ο Γενικός Εισαγγελέας ότι οι δαπάνες που αυξάνονται στο θέμα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης είναι αντισυνταγματικές, να κάμνει ότι δεν καταλαβαίνει για πολιτικούς λόγους ή γιατί θέλει να παίξει πολιτικά παιχνίδια ενόψει προεδρικών εκλογών και από την άλλη να γίνεται μία τεράστια προσπάθεια συναινετική απ' όλους τους συναδέλφους. Κύριε Γεωργιάδη, και προς τιμή των συναδέλφων του κόμματός σας, που υπερέβησαν τα κομματικά τερτίπια, όπως και οι συνάδελφοι του ΑΚΕΛ, ψηφίσαμε ομόφωνα με τη συναίνεση και του Υπουργείου Παιδείας και της Γενικής Εισαγγελίας ώρες και μέρες, για να καταλήξουμε σε ένα συμπέρασμα. Και αποφάσισε, αφού έκμαμε τις διακοπές ανά το παγκόσμιο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας -και το καταλαβαίνω, οι υποχρεώσεις του έν' τεράστιες- με το νέο αεροπλάνο που έχουμε και ήρηνε μίαν ημέρα να κάτσει, σου λέει «Οι πολιτικοί μου φίλοι από όλους τους χώρους να υπογράψουν τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση. Έχω τον μεταμοντέρνο κόσμο, να σιωπήσουμε τους συντηρητικούς που μουρμουρούν». Δήθεν, δήθεν έπικιαν τον η έγνοια η μοντέρνα και η μεταμοντέρνα ζωή μας!

Αλλά να κλείσω, για να μην κουράζω. Θέλω να πω κάτι, επιτρέψτε μου, κύριε Πρόεδρε, επειδή έτσι έν' τζιαι το τέλος του χρόνου. Εγώ είμαι εναντίον κάθε υποχρεωτικότητας, κύριε Πρόεδρε. Και είμαι εναντίον σε αυτή τη φράση «υποχρεωτική φοίτηση στα τέσσερα»... Τι θα γίνει δηλαδή; Σε δύο χρόνια, αν μας πουν οι πάτρωνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης «υποχρεωτικά 'πού δώδεκα μήνες», εννά παίρνουμε τα βρέφη μας 'πού δώδεκα μηνών να τα διαπαιδαγωγούν; Τι σημαίνει υποχρεωτική φοίτηση; Σε προσωπικό επίπεδο, κύριε Πρόεδρε...

Και κλείνω με μια μικρή ιστοριούλα, συνάδελφοι. Ψάξετέ το σε ντοκιμαντέρ, σπουδαίο ντοκιμαντέρ, το έκμαμε πριν πολλά χρόνια ένας σπουδαίος Έλληνας συνάδελφος δημοσιογράφος, σήμερα ευρωβουλευτής της αριστεράς. Πριν πολλά χρόνια, κύριε Πρόεδρε, ακόμα ήταν ελεύθερος ο άνθρωπος, δεν ήταν πολιτικός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ονόματι;

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Δεν έχει σημασία, κύριε Πρόεδρε. Εκατάλαβαν όλοι ποιος είναι.

Και παίρνει συνέντευξη από έναν Κουβανό πρόσφυγα -μπορεί να μην είναι πρόσφυγας, να έν' αποστάτης, συνάδελφοι του ΑΚΕΛ, αλλά ήταν πρόσφυγας ο άνθρωπος ο οποίος υπηρετούσε έναν μεγαλοεπιχειρηματία ιδιοκτήτη τραπεζών, ζει η οικογένεια ακόμα- και, όταν τον ρώτησε μετά την οικονομική κρίση στις Ηνωμένες Πολιτείες για τον περήφανο προοδευτικό παππού του, που έδωσε \$5 εκατομ., για να δικαιούνται οι γυναίκες να ψηφίζουν, διότι εν εδικαιούνταν τότε, το πρώτο πράμα που του είπε ήταν «Μα ποιος προοδευτικός; Έπρεπε να φύουν 'πού τα στίπια τα μωρά, για να μπορούν να έχουν εργατικό δυναμικό φτηνό, διότι ελιγότεψαν λόγω του Παγκοσμίου Πολέμου του Α' και του Β'». Καθαρά οικονομικά συμφέροντα, δηλαδή, κύριε Πρόεδρε!

Έταν εννιά χρονών... Και μια τελευταία υπενθύμιση προς όλους μας, ακόμα και τους υποκριτές των Βρυξελλών, που μας στέλνουν τις απανταχούσες τους, για να υπηρετούμε, διότι έτσι τους βολεύει. Εννιά χρονών λένε οι επιστήμονες είναι έτοιμα τα παιδιά να εκπαιδευτούν. Εννιά χρονών! Ακόμα λίγο εννά τους παίρνουμε δημοτικό 'πού τα τέσσερα, για να κάμνουμε τις δουλειές μας οι μεγάλοι!

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ τον πρόεδρο της επιτροπής Παιδείας τον Παύλο Μυλωνά.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμη που παρεμβαίνω. Εν εξαντλήθηκε η συζήτηση;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Κυπριανού μου, γιατί να εξαντληθεί η συζήτηση; Η δουλειά μας ποια είναι; Η δουλειά μας είναι να γίνει η συζήτηση.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Η δουλειά μας είναι να συζητούμε άσκοπα, κύριε Πρόεδρε; Μα για όνομα του Θεού!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Κυπριανού, με όλο τον σεβασμό...

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Τούντην νοοτροπία εγώ δεν μπορώ να την καταλάβω, κύριε Κουλία. Θα σας αποκαλέσω «κύριε Κουλία», διότι αυτή η προσέγγιση είναι εντελώς εκτός πραγματικότητας, εκτός κοινοβουλευτικών θεσμών. Ουδέποτε επιτρέψαμε να διεξάγεται στη Βουλή αυτού του είδους η συζήτηση. Μόνο τα τελευταία χρόνια βλέπουμε αυτά τα πράγματα να συμβαίνουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Κυπριανού, λίγη υπομονή. Νομίζω αυτά που λένε οι συνάδελφοι είναι χρήσιμα και δεν υπάρχει λόγος να δυστροπούμε. Η συζήτηση γίνεται μέσα στα πλαίσια του Συντάγματος.

Το λοιπόν, κύριε Κουλλά.

Και έχουμε ακόμα δύο δευτερολογίες του συναδέλφου του...

Πού είναι ο Χριστοφίδης, έφυγε;

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Χρίστο Χριστοφίδη)

Γιατί, κύριε Χριστοφίδη;

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Χρίστο Χριστοφίδη)

Ωραία, εντάξει.

Κύριε Κουλλά.

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Πράγματι, εγώ θα συμφωνήσω σ' ένα σημείο πολύ έντονα, που είπε ο πρόεδρος της επιτροπής για το δικαίωμα της επιλογής. Πράγματι, υπάρχουν όρια στο μέχρι πού η Βουλή μπορεί να επιβάλει πράγματα και, μη αποδεχόμενοι την αναπομπή, ουσιαστικά επιβάλλουμε κλείσιμο των ιδιωτικών νηπιαγωγείων, τα οποία είναι μια επιλογή για κάποιους.

Πρέπει όμως να πω και το εξής: Πολύ σωστά λέγεται ότι μία ρύθμιση η οποία εκτείνεται σε βάθος χρόνου εννά εφαρμοστεί από τη νέα κυβέρνηση, όποια αυτή και αν είναι. Ε, όταν τίθεται όμως θέμα αξιοπιστίας τούντης νέας κυβέρνησης, που ακόμα εν την είδαμε, για να εφαρμόσει τούτη τη νομοθεσία, εν έχει κανένα νόημα. Λέμε «ποια αξιοπιστία έχει ο υπουργός, ποια αξιοπιστία έχει αυτή τη κυβέρνηση»; Μα είναι σαν να θεωρούν δεδομένο ότι εννά είμαστε εμείς με τον τρόπο που τοποθετούνται κάποιοι συνάδελφοι. Άρα, θα εφαρμοστεί 'πού τη νέα κυβέρνηση. Αυτό όμως είναι πολύ διαφορετικό, γιατί σωστά είπε και ο κ. Δαμιανού κάτι, αλλά έν' διαφορετικό. Θα εφαρμοστεί από μια νέα κυβέρνηση, αλλά, για να εφαρμοστεί, θέλει τζιαι ένα σχετικά έγκαιρο πλαίσιο από τα σήμερα. Δεν ισχύει αυτή η θεωρία «ψηφίστε ό,τι να 'ναι σήμερα και, εντάξει, μια χαρά, ο επόμενος εννά προλάβει, εννά τα διορθώσει και θα μπορέσει να εφαρμοστεί αυτό που όλοι θέλουμε, δηλαδή από τον επόμενο Σεπτέμβριο να κατέβει το όριο ηλικίας κάτω». Ε, δε θα προλάβει. Ο μόνος τρόπος, για να είναι εφαρμόσιμη αυτή η πολιτική από τον επόμενο Σεπτέμβριο, είναι να γίνει αποδεκτή η αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ τον συνάδελφο Ονούφριο Κουλλά.

Και θα πάμε στις δευτερολογίες των δύο συναδέλφων μας, του Σαββίδη Χρυσάνθου και του Χρίστου Χριστοφίδη, και ολοκληρώνεται η συζήτηση.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Επί της διαδικασίας. Όταν μιλούν από εδώ, δκυο λεπτά είπατε ότι δικαιούνται, όι δέκα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, νομίζω τον Κανονισμό ξέρετέ τον. Να μην εγείρουμε θέμα. Είμαστε στο τέλος της συζήτησης.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Θα μιλήσω τριάντα ένα χιλιοστά του δευτερολέπτου.

Φίλε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Αγαπητοί συνάδελφοι, πραγματικά εκπλήσσομαι για τις ανακρίβειες. Άκουσον, άκουσον ψηφίζουμε σήμερα τζιαι έθθα μπορούν να παν σε ιδιωτικό νηπιαγωγείο. Συγγνώμη, συνάδελφοι, πόσων από σας τα παιδιά σήμερα παν σε ιδιωτικά νηπιαγωγεία; Ρωτώ σας πόσων από σας τα παιδιά παν σε ιδιωτικά νηπιαγωγεία; Τζιαι 'πού σας. Πόσων και από σας τα παιδιά παν σε ιδιωτικά νηπιαγωγεία; Υπάρχουν τζιαι παιδικιά προέδρων που έν' σε ιδιωτικά νηπιαγωγεία. Υπάρχουσιν. Τζιαι σε ιδιωτικά δημοτικά υπάρχουν παιδικιά σας. Γι' αυτό να μην ακούμε πράγματα ανακριβή. Σήμερα θα ψηφίσετε και θα κλείσουν τα ιδιωτικά νηπιαγωγεία τζιαι έθθα παίρνετε 'πού αύριο τα παιδικιά σας.

Ευχαριστώ, φίλε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Σαββίδη Χρύσανθε.

Θα πάω στον συνάδελφο Χρίστο Χριστοφίδη.

Κύριε συνάδελφε.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ:

Εντάξει, αναγνωρίζω, κύριε Πρόεδρε, ότι ο κ. Γεωργιάδης δε συμμετέχει στην επιτροπή Παιδείας. Αν συμμετείχε, θα ήξερε ότι το λεκτικό το οποίο τελικά υιοθετήθηκε στις τροπολογίες ήταν το ίδιο το λεκτικό της αρχικής πρότασης της κυβέρνησης. Και, αν το πρόβλημα ήταν ότι τάχατες υπάρχει κίνδυνος για το κλείσιμο των ιδιωτικών νηπιαγωγείων, όπως γίνεται προφανώς η κινδυνολογία αυτή, θα ερχόταν η κυβέρνηση σήμερα τζιαι ο Υπουργός Παιδείας να διορθώσουμε το λεκτικό, ούτως ώστε να μην υπάρχει τέτοιος κίνδυνος. Δε θα ερχόταν ο Υπουργός Παιδείας σήμερα, για να δώσει μάχη, για να αφαιρεθεί οποιαδήποτε ρύθμιση θα παρέπεμπε στις δημόσιες δομές για την υποχρεωτική, επαναλαμβάνω, προδημοτική εκπαίδευση.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ τον συνάδελφο τον Χρίστο Χριστοφίδη.

Και τώρα θα προχωρήσουμε στην ψηφοφορία.

Ψηφίστε κατά πόσο αποδέχεστε την αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας.

(Θόρυβος στην αίθουσα)

Το αποτέλεσμα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα έξι...

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Χρύσανθο Σαββίδη)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Σαββίδη, σε παρακαλώ! Κύριε Σαββίδη, ανακοινώνει το αποτέλεσμα ο γραμματέας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα έξι, κύριε Πρόεδρε. Δεκαπέντε ψήφοι υπέρ, είκοσι μία ψήφοι εναντίον και καμία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με είκοσι μία ψήφους εναντίον, δεκαπέντε ψήφους υπέρ και καμία αποχή, η αναπομπή απορρίπτεται*.
Το λοιπόν, εδώ τελειώνει η νομοθετική εργασία.

Δεν υπάρχει οποιοδήποτε άλλο θέμα της ημερησίας διατάξεως.

Να ευχηθώ προς όλους ευτυχισμένο τον καινούριο χρόνο και λευτεριά στην πατρίδα μας.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 4.36 μ.μ.)

[Στις 16 Ιανουαρίου 2023 κυκλοφόρησε η ημερήσια διάταξη της δέκατης πέμπτης συνεδρίας της Δεύτερης Συνόδου της Δωδέκατης Βουλευτικής Περιόδου του σώματος:

Η Πρόεδρος της Βουλής συγκαλεί συνεδρία της ολομέλειας του σώματος την Πέμπτη, 19 Ιανουαρίου 2023, στις 4.00 μ.μ., με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Νομοθετική εργασία

1. Ο περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2022.
(Αρ. Φακ. 23.01.063.268-2022).
2. Ο περί Παροχής Στεγαστικής Βοήθειας σε Εκτοπισθέντες, Παθόντες και άλλα Πρόσωπα (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022.
(Αρ. Φακ. 23.01.063.270-2022).
3. Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου για τον μήνα Φεβρουάριο του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.10.002.004).
4. Ο περί Απόπειρας Συνδιαλλαγής και Πνευματικής Λύσης του Γάμου (Καταργητικός) Νόμος του 2022.
(Πρόταση νόμου των κ. Άριστου Δαμιανού, Ανδρέα Πασιοιουτίδη και Γιώργου Κουκουμά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις).
(Αρ. Φακ. 23.02.063.208-2022).
5. Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2015.
(Πρόταση νόμου του κ. Άριστου Δαμιανού εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις).
(Αρ. Φακ. 23.02.056.099-2015).

Αποσύρσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:

Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:

Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

1. «Τα νέα μέτρα αντιμετώπισης του κορωνοϊού και οι επιπτώσεις αυτών στην οικονομία και την κοινωνία».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Χρίστου Χρίστου, προέδρου του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου).
(8.7.2021).
(Αρ. Φακ. 23.05.054.002-2021).
2. «Η αναθεωρητική πολιτική της Τουρκίας, η οποία αποσκοπεί στην αλλαγή των ισορροπιών στην ευρύτερη περιοχή, με στόχο να καταστεί ηγεμονική δύναμη, και οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση των κ. Χρίστου Σενέκη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου, Κωστή Ευσταθίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας, και Σταύρου Παπαδούρη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού).
(20.1.2022).
(Αρ. Φακ. 23.05.055.001-2022).

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, ΔΗΠΑ-Συνεργασία.
Εναντίον: ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών.

3. «Μεταναστευτικό: Οι διεθνείς υποχρεώσεις της Δημοκρατίας, η ευρωπαϊκή διάσταση και η διαχείριση του θέματος». (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση όλων των κομμάτων). (22.9.2022). (Αρ. Φακ. 23.05.055.002-2022).
4. Έκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Εσωτερικών, Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για το θέμα «Καταστροφικές πυρκαγιές στις επαρχίες Λεμεσού και Λάρνακας». (Αρ. Φακ. 23.07.008.001, 23.07.009.001, 23.07.018.001).]

**Παρόντες βουλευτές
(αλφαβητικά κατά κόμμα)**

ΔΗΣΥ

Αλαμπρίτης Πρόδρομος	Νεοφύτου Αβέρωφ
Γεωργιάδης Χάρης	Ορφανίδου Σάβια
Δημητρίου Δημήτρης	Πάζαρος Χαράλαμπος
Δίπλαρος Ευθύμιος	Σούπερμαν Θεοδώρου Ρίτα
Κάρουλλας Γιώργος	Χατζηγιάννης Κυριάκος
Κουλλά Ονούφριος	

ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις

Γαβριήλ Γιαννάκης	Λουκαΐδης Γιώργος
Δαμιανού Άριστος	Πασιουρτίδης Ανδρέας
Καυκαλιάς Αντρέας	Στεφάνου Στέφανος
Κέττηρος Νίκος	Χαραλαμπίδου Ειρήνη
Κυπριανού Άντρος	Χριστόφιας Χρίστος
Κώστα Κώστας	Χριστοφίδης Χρίστος

ΔΗΚΟ

Ερωτοκρίτου Χριστιάνα	Παπαδόπουλος Νικόλας
Κουλίας Ζαχαρίας	Σαββίδης Χρύσανθος
Λεωνίδου Πανίκος	Σενέκης Χρίστος
Μυλωνάς Παύλος	

ΕΛΑΜ

Ιωάννου Σωτήρης	Παπαγιάννης Λίνος
-----------------	-------------------

ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα

Αποστόλου Ανδρέας	Ευσταθίου Κωστής
-------------------	------------------

ΔΗΠΑ-Συνεργασία

Γιακουμή Μιχάλης	Μουσιούπτας Μαρίνος
Καρογιάν Μάριος	Τρυφωνίδης Αλέκος

Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών

Ατταλίδου Αλεξάνδρα	Παπαδούρης Σταύρος
Θεοπέμπτου Χαράλαμπος	

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

1.	Έκθεση για τον αναπεμφθέντα νόμο «Ο περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022», αγορεύσεις	1190

	(Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, Χρυσάνθος Σαββίδης, Μιχάλης Γιακουμή), αποδοχή της αναπομπής και ψήφιση αναδιαμορφωμένου κειμένου νόμου.	
2.	Έκθεση για τον αναπεμφθέντα νόμο «Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022», αποδοχή της αναπομπής και ψήφιση αναδιαμορφωμένου κειμένου νόμου.	1193
3.	Έκθεση για τον αναπεμφθέντα νόμο «Ο περί της Δέκατης Όγδοης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος του 2022» και απόρριψη της αναπομπής.	1196
4.	Έκθεση για τον αναπεμφθέντα νόμο «Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022» και απόρριψη της αναπομπής.	1197
5.	Έκθεση για τον αναπεμφθέντα νόμο «Ο περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2022», αγόρευση του κ. Νίκου Κέττηρου και αποδοχή της αναπομπής.	1199
6.	Έκθεση για τον αναπεμφθέντα νόμο «Ο περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2022» και αποδοχή της αναπομπής.	1201
7.	Έκθεση για τον αναπεμφθέντα νόμο «Ο περί Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης (Υποχρεωτική Φοίτηση και Παροχή Δωρεάν Παιδείας) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2022», αγορεύσεις και συζήτηση [Χρίστος Χριστοφίδης, προεδρεύων (Ζαχαρίας Κουλίας), Ανδρέας Αποστόλου, Αλέκος Τρυφωνίδης, Χρυσάνθος Σαββίδης, Γιώργος Κάρουλλας, Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, Γιώργος Λουκαΐδης, Χάρης Γεωργιάδης, Άριστος Δαμιανού, Παύλος Μυλωνάς, Ονούφριος Κουλλά] και απόρριψη της αναπομπής.	1203
8.	Ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίας.	1217
9.	Παρουσίες βουλευτών και αντιπροσώπων θρησκευτικών ομάδων.	1218

Τιμή: €3,50